

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

*Rozhovor
s Františkem Severou
Čtěte na str. 8*

*Tip na výlet
Čtěte na str. 20*

KROJOVANÉ VINOBRANÍ
Horní Blatná 2013

Předvolební úvaha

Vážení čtenáři, přátelé Krušných hor,

už tady máme zase podzim v plné síle a k tomu všemu jako bonus navíc – volby. Počasí, stejně jako mediální obraz naší politické scény, není nic moc, a tak se sami sebe musíme ptát, co nás čeká dál.

U počasí je to jednoduché, má svůj vlastní jízdní řád, volby, nevolby. A politika? Čím a kým nás ještě může dneska překvapit, oslovit? Prezentační idealistů až naivků, exhibicionistů, šibrů, kteří to berou jako kšeft, lidí s hroší kůží, tupanů, kterým to nedochází, novodobých vůdců, spasitelů? Ani jednu variantu volit nelze.

Napadá nás, jestli by nebylo lepší losování podle rodných čísel. Počítací by určil 200 jedinců do parlamentu a bylo by hotovo. Nebo co takhle to vylepšit výběrem z těch, co mají IQ nad 120? Tuto myšlenku však musíme ihned zavrhnout. Žijeme přece v Čechách, kdo by to posuzoval? Určitě by byl okamžitě nařčen z korupce, ať právem, či neprávem.

Při pohledu na parlament na nás padá deprese. Staří političtí psi s božskými manýry a už totálně odtržení od běžného života, různé party s protichůdnými zájmy, které se musí nějak dohodnout, ale navzájem se hlídají tak, že uskutečnění jakéhokoli rozhodnutí trvá neúměrně dlouho (zpočtybnit lze téměř vše) a většinu času stráví řešením „ptákovin“ bez přímého tahu na bránu.

Při sledování činnosti některých kolektivních orgánů často žasneme, jak skupina zodpovědných lidí dokáže mnohdy přijímat z našeho pohledu nezodpovědná a hloupá rozhodnutí. Což kdyby nám vládl osvícený panovník typu Karla IV.? No jo, ale kdo ho vybere? A jsme tam, kde jsme již jednou byli. Několikrát jsme vkládali své naděje do ojedinělých osobností (solitérů), ale v konečném důsledku jsme se netrefili. Každý z nich měl a má

diktátorské sklony, ale zaplat' pánbůh, že jen v malém měřítku.

Demokracie zkrátka není zdaleka dokonalá, je systémem, ze kterého nevycházejí vždy nejlepší řešení, ale řešení taková, jež vadí nejméně lidem. Navíc má jednu zásadní vlastnost – eliminuje extrém. Sice s vysokou pravděpodobností neumožní realizovat vize osvíceného panovníka typu Karla IV., ale zároveň zabrání vládě šilenců s knírem či knírkem (Stalin, Hitler), a to je dobře. Při dnešních globálních možnostech a informačních technologiích by minulé totality byly jen slabým odvarem toho, co by nás mohlo potkat.

Takže koho při volbách vybírat? Strany, či jednotlivce? Někomu je bližší pravicové vidění světa s menším přerozdělováním a větší odpovědností jednotlivců, někdo dá přednost menší osobní zodpovědnosti pod ochranou státu a s větším přerozdělováním, jiný klade důraz na tradiční křesťanské hodnoty, další vidí svět přes zelené brýle a někdo svéví svůj hlas do rukou novodobých mesiášů.

Co říci závěrem? Pojdme všichni volit. Máme sice na výběr, ale neočekávejme žádné zázraky. Važme si prostě demokracie.

Skeptičtí voliči z redakční rady

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Duchovní sloupek: Čas dušiček <i>Geistliches: Die Allerseelenzeit</i>	3
Téma: Srní – ves, kterou zachránili chalupáři <i>Thema: Boxgrün – ein Dorf, das die Wochenendler gerettet haben</i>	4
Aktuality: U Božího Daru vyrostou dvě nové rozhledny <i>Aktualität: Bei Boží Dar werden zwei Aussichtstürme wachsen</i>	7
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu <i>Kultur und der Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region</i>	8
Ze společnosti a kultury: Mincovna v Jáchymově má novou podívanou <i>Kultur und Gesellschaft: Die Münzpräge in Joachimsthal hat eine neue Attraktion</i>	9
Aktuality: Významné ocenění pro projekt Montanregion <i>Aktualität: Eine weittragende Auszeichnung des Projekts Montanregion</i>	10
Rozhovor: Harmonikář František Severa vypráví... <i>Gespräch: Der Harmonikaspieler Franz Severa erzählt</i> 12	
Ptáme se starostů za vás: Kdy selepší stav komunikací v Horní Blatné?	

<i>Wir fragen die Bürgermeister für Sie: Wann verbessert sich der Zustand der Straßen in Horní Blatná</i> 14	
Sport: Úspěšný Karel bike 2013 <i>Sport: Erfolgreicher Karel Bike 2013</i>	15
Z naší přírody: Rolavská vrchoviště. 2. část: „Cíňák“ <i>Aus unserer Natur: Rohlaue Hochmoor. Teil 2. „Cíňák“</i>	16
Zapomenuté příběhy: Jáchymovské radioaktivní smeti <i>Vergessene Geschichten: Joachimsthaler radioaktiver Müll</i>	18
Aktuality: Svatováclavská pouť na Ryžovně <i>Aktualität: Das St. Wenzel Treffen in Ryžovna</i>	19
Tip na výlet: Procházka kolem čtyř rybníků <i>Ausflugstipp: Der Vierteicheausflug</i>	20
Sport: Významné životní jubileum Pavla Schreiber <i>Sport: Lebensjubiläum von Paul Schreiber</i>	22
Aktuality: Měděnecká hornická pouť 2013 obrazem <i>Aktualität: Die Bergmannsprozession in Měděnec in Bildern</i>	26
Abertamské noviny <i>Die Abertamer Zeitung</i>	27
Vážně nevážně: Oslava vína v Horní Blatné <i>Ernsthaft unernsthaft: Das Weinfest in Platten</i>	28

**Ročník 2 / číslo 10
ŘÍJEN 2013**

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ
LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík
Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail: herzgebirgsluft@seznam.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/1 ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti
a opakování tisku po dohodě
s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgsluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová,
Michal Urban, Pavel Andrš,
Karel Picura, Ulrich Möckel,
Eva Skalníková, Václav Kupilík,
Petr Mikšíček, Hanuš Hron

Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní programy
Eva Hejtmánková
E-mail: hejtmankova.eva@seznam.cz

Distributoři
Potůčky – Lenka Štrauchová
Horní Blatná – Eva Chlumská; U Gity
Pernink – U Patrika, Květinářství
Pernink – benzinová pumpa
Abertamy – Lenka Löfflerová; U Březiny
Abertamy – maso Zacharda
Boží Dar – Jitka Peřina; konzum Čáda
Postruží – Anna Heranová
Merklin – Hedvika Roznerová
Nové Hamry – hotel Schwarz, Infocentrum
Vysoká Pec – Iva Hüttnerová
Nejdek – Alena Veselá, lékárna
Nejdek – Trafika, Hotel Anna
Tisová – Kukačka
Myslivci aj. – Ivana Pečimúthová
Lesná – Mgr. Dana Waldsteinová
K. Vary, Krymská-cestovka – Z.Štěrblová
K. Vary, Krajská knihovna – infocentrum
Ostrov, Dům kultury – infocentrum

Další distributoři jsou vítáni!

Prodej – Infocentra v obcích
Náklad 900 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 6. 11. 2013.

Každý rok se scházíme v tento čas na hřbitovech. Je to jenom zvyk, nebo to má také hlubší význam?

Počátek této tradice musíme hledat už ve Starém zákoně, kde Juda Makabejský povzbuzuje v modlit-

bách za zemřelé. Ale mnohem víc tuto skutečnost vidíme v Evangelii. Stačí si vzpomenout na několik příběhů, ve kterých Pán Ježíš křísí k životu zemřelé, ale i na známý spor Saduceů s Ježíšem o tom, jak to je se vzkříšením doopravdy.

Vždyť právě tam jasně zaznívá skutečnost života ve věčnosti. Největší svědectví nám Pán Ježíš poskytl, když třetího dne vstal z mrtvých.

I v době apoštolské je patrná právě tato skutečnost. Svatý Pavel ve svých listech nikdy nezapomíná připomenout smysl lidského života, který je ukrytý právě v přijetí Ježíše Krista jako Krále, který nám u svého Otce připravuje místo. Apoštolové jsou v první řadě hlasatelé toho, co přijali od Ježíše Krista. Jejich zrak se tak obrací často do věčnosti.

Tuto skutečnost nakonec můžeme poznat i u prvotní církve. V době prvních tří století, kdy církvi otřásá několik velmi silných pronásledování. V té době v Římě vzniká několik velkých křesťanských pohřebišť, kde se křesťané setkávali ve společné modlitbě za své zemřelé. Důkazem toho jsou nápisy na hrobech, které upozorňovaly na blízké setkání v Božím království.

Tato praxe církve se i dále rozvíjela. O tom je možné se dovědět

Čas dušiček

v mnoha listech církevních učitelů a také v dílech rané patristiky. Modlitby za zemřelé se v určitém smyslu staly svědectvím křesťanské odevzdanosti do vůle Boží.

I dnes je tato skutečnost stále živá. Přicházíme v těchto dnech na hřbitovy vyzdobit hroby svých blízkých nebo také zapálit svíčku. Pro křesťana má toto období hlubší význam, vždyť on se u hrobu za své blízké modlí. Vyprošuje tam pro své blízké zemřelé přebývání s Kristem na věčnosti. Svíce se tak stává symbolem světla Krista, který nám tuto skutečnost zasloužil svým vzkříšením.

Proto jsme se dnes i my sešli na tomto místě. Vždyť každý z nás v tento čas cítí potřebu vzpomínky na své blízké. Nezůstávejme tedy jenom u vzpomínek, ale pomozme jim i svou modlitbou. Ta jim na věčnosti může nejvíce pomoci.

**Marek Bonaventura Hric,
Římskokatolická farnost
Ostrov a Jáchymov**

UDÁLOSTI AKTUALITY

Hornoblatenské focení

Již potřetí se sešli občané a obyvatelé města Horní Blatná, aby se nechali zvěčnit na společné fotografii. I když zúčastnění riskovali částečnou ztrátu duše, podíleli se na dokumentu, který jistě ocení jejich následníci. Za to jim patří poděkování.

za Okrašlovací spolek Horní Blatná Miloš Dáňa, foto Petr Maglia

1. Srní – ves, kterou zachránili chalupáři

Obec Srní, jejíž původní jméno znělo Boxgrün, ale také Boksgrün i Pokozgrün, má dlouhou historii. První dochovaná zmínka o vsi, nacházející se 4 km severně od Stráže nad Ohří v nadmořské výšce kolem 750 metrů, je v listině ze 17. října 1357. Až do tohoto dne patřila podobně jako vesnice v jejím nejbližším okolí klášteru v Postoloprtech.

Kdy a jak bylo Srní založeno, se přesně neví. Obvykle byl postup při

osídlení. K nim patřil i „Roder“, člověk mající na starosti mýcení lesa. Úloha nových osadníků byla velmi těžká. Museli vybudovat stavení, mýtit les a v prvním roce obdělávat mnoho půdy, aby v příštím roce získali dostatek potravin. Museli se také postarat o krmení pro dobytek, na němž byli závislí.

Smlouvou o směně mezi císařem Karlem IV. a klášterem Postoloprty z roku 1357 připadlo Srní a osm dalších vesnic k zámku Horní hrad, který získal roku 1336 Karlův

Další dokument o obci je až v berní ruli z roku 1655. Po skončení třicetileté války bylo třeba obnovit soupisy obcí, obyvatel a jejich majetků. Proto vizitační komisaři do předem připravených archů sepisovali všechny vesnice a jejich obyvatele v celém království. Komisaři byli českého původu, a jména jsou proto uváděna v češtině.

Protože obec ležela daleko od cest, jimiž procházela vojska, nebyla postižena událostmi třicetileté války. V soupisu jsou uvedeni sedláci Mates Weber, Jiří Webr, Martin Fux, Jiří Felkel, Adam Webr, dále sedmnáct chalupníků (ti měli malá hospodářství) a čtyři lidé takzvané „na obci“.

Další podrobné údaje o obci a obyvatelích jsou uvedeny v práci dr. Johanna Endta „Chalupy vesnice Boxgrün od 1644 do 1878“. Dr. Endt vycházel z dochovaných pozemkových knih, které počínají

Kladka lustru, kterou pro kapli vyrobil tesař Haas v roce 1867, se dochovala dodnes

v roce 1815. V pozemkových knihách jsou doslovně zaneseny kupní smlouvy i platby, jež byly uskutečněny. K těmto knihám náleží ještě seznam pozemků (katastr), jimž náležela daňová povinnost. První katastr je z roku 1653 (zdanitelná půda). Čtvrtý, tzv. josefínský katastr z roku 1785 přidal jako první každému domu jeho pořadové číslo. Číslo byla zavedena na příkaz císaře Josefa II.

Od roku 1867 stojí v obci velká kaple, již vysvětil vikář Tschochner z Klášterce. Obec patřila pod farnost v Boči.

Kaple byla až do roku 1945 užívána i k svatebním obřadům. Po konci války si ve věži kaple zřídili pozorovatelnu vojáci oddílu „Železo“, kteří obsazovali obce podle železniční trati z Chomutova do Karlových Varů. Když se situace v regionu uklidnila, byla kaple využívána opět pro církevní potřeby až do konce šedesátých let. V roce 1973, když byla likvidována ruiny

Jména měst, městeček, vesnic a hospodářů	Dědin má			Osívá		Potahů		Krav						
	orných	ladem	porost- lých	na zimní	na jaro	může chovat	nyní má	může chovat	nyní má	Dobytky jalového	Ovcí	Sviní	Koz	
	str.	str.	str.	str.	str.									
Poxgryn (Boksgrün, s. o. Kadaň).														
Sedláci														
Mates Weber pol. . .	7,—	10,—	—,—	2,—	3,—	1	1	3	4	3	—	—	—	
Jiří Webr pol. . . .	15,—	—,—	—,—	—,2	1,1	1	2	2	—	3	—	—	—	
Martin Fux pol. . . .	12,—	—,—	—,—	3,—	1,1	1	2	4	4	—	—	—	2	
Jiří Feikel pol. . . .	8,—	—,—	—,—	1,2	1,—	1	2	2	2	2	—	—	3	
Adam Webr pol. . . .	9,—	—,—	—,—	1,2	2,1	1	2	2	2	2	—	—	1	
Summa	51,—	10,—	—,—	8,2	8,3	5	9	13	12	10	—	—	6	

Výřez z berní ruly z roku 1655

zakládání nové vesnice přibližně následující. Z velkého, neosídleného lesního panství měl jeho majitel jen malý užitek, po založení vesnice se však nejbližší lesní okolí mohlo stát výnosnější. Už jen k vytvoření nového obytného prostoru a postavení hospodářských stavení bylo třeba množství dřeva. Další postup přenechal majitel obvykle podnikateli – většinou nazývanému „lokátor“, který musel sehnat nové

otec Jan Lucemburský od kláštera Doksany u Litoměřic. Horní hrad byl původně pohraniční královský hrad, postavený ve 2. polovině 13. století. V následujících dobách ho vlastnily různé rody, například Ilburgové či Šlikové. Roku 1623 koupil tento majetek svobodný pán Šimon Kryštof z Thunu a až do zrušení panství byl Boxgrün s ostatními vesnicemi součástí klášterického panství.

teprve rokem 1644. V roce 1639 totiž vpadli do Čech Švédové, kteří rovněž vypálili Klášterec nad Ohří včetně zámku. Tak shořely všechny původní pozemkové knihy i mnoho dalších historických listin. Byly založeny knihy nové, do nichž byly zaneseny kupní smlouvy usedlíků k 5. prosinci 1644. Jsou to čtyři staré pozemkové knihy, jež jsou dodnes k dispozici. První pochází z roku 1644, čtvrtá byla založena

zbořených domů, měla být i kaple zlikvidována. Před tímto osudem ji zachránil nový majitel Ing. Pavlíček, který ji přestavěl na rekreační objekt.

Byla zde také škola (viz též Luft 9/2013). Podle císařského nařízení z roku 1700 se žáci učili vždy 14 dnů v některém domě obce. Teprve v roce 1823 byla postavena obecní budova a zřízena jedna místnost pro vyučování. V roce 1867 schválila obecní rada postavení školy s jednotřídní třídou. Největší počet dětí ve škole by v polovině třicátých let – 43 žáků v jedné třídě. Německé vyučování zde skončilo v roce 1945.

Do roku 1945 bylo v Srní 47 domů, tři hostince, obchod se smíšeným zbožím, obchod se dřevem, obchod s krajkami. Dále pekař, obuvník, truhlář a kovář. Každý dům měl své vlastní jméno. Ve vesnici bylo několik rodin Kilianů, Weberů nebo Fischerů, a lidé proto používali pro identifikaci osob právě jména domů. Ve 2. světové válce padlo v řadách wehrmachtu čtrnáct mužů. Nejmladšímu, Heinrichu Glaserovi, který padl v srpnu 1944, nebylo ani 18 let.

V květnu 1945 byla odsunuta jedna rodina do Bärensteinu v tehdejší sovětské zóně. Další obyvatelé bydleli ve vsi až do odsunu do americké zóny v roce 1946. Přesto ve vsi zůstalo několik ně-

meckých rodin, jež nebyly odsunuty.

Hned po skončení války byla pro správu obce zřízena místní správní komise, v jejímž čele stál Jaroslav Janda. Ten řídil chod zkonfiskovaných hospodářství a určoval do práce místní obyvatele. Ve spolupráci s Okresní správní komisí v Kadani zřizoval vše potřebné, včetně různých hlášení, dodávek petroleje na svícení (elektrifikace obce byla provedena až v roce 1954) apod. V poválečné době zároveň došlo k přejmenování obce z Boxgrün na Srní.

V letech 1945–1946 bylo v Srní utvořeno pastvinářské družstvo, v němž pracovali neodsunutí němečtí obyvatelé. Koncem roku 1947 bylo družstvo zrušeno a hospodářství začleněno do Státního statku Dolní Žďár. Na jaře 1946 byla zrušena funkce komisaře a obec byla politicky přičleněna k Boči.

Také začali přicházet noví obyvatelé z vnitrozemí a ze Slovenska. Mnoho neobydlených domů začalo postupně chátrat. Noví obyvatelé se často stěhovali z jednoho domu do druhého. Správcem státního statku byl p. Grimm a dále p. Haas, který řídil statek až do roku 1965, kdy se odstěhoval s rodinou do NSR. Pod jeho vedením bylo oddělení Česko-

Májka v Srní v roce 1961

Domy v Srní: červeně označené jsou zbourané, zelené stojí

Scénka z májové slavnosti – Hugo Glaser s tyčí, Josef Fischer (vlevo), Ernst Ziener (vpravo)

slovenských státních statků v Srní nejlepší v celém Karlovarském kraji. Ještě v roce 1956 se v Srní hospodařilo na 80,5 ha. Každý den se sváželo mléko z kravína dolů k hlavní silnici.

V roce 1958 byla z prostředků Místního národního výboru v Boči (MNV) zřízena v Srní kulturní místnost. Osvětová beseda v Srní dostala od MNV televizor a starší promítací přístroj, každý čtvrtek se promítal nový film. Osvětová beseda byla složena z občanů německé národnosti a už od počátku si vedla dobře. Také byla zřízena knihovna s knihami v němčině v hodnotě 500 Kčs. Pořádaly se různé besedy, slavil se svátek Mezinárodního dne žen (MDŽ), byly taneční zábavy a také se stavěly májky. To byla vždy velká podívaná, na niž se sjeli diváci ze širokého okolí. Místní sehráli scénku pro pobavení diváků.

V roce 1963 byla v Srní opět zřízena obecná jednotřídní škola. Do obce se nastěhovala také rodina Kláry Smažákové s dcerami Pavlou a Helenou. Nechme vyprávět Pavlu o jejím dětství: „Chovali jsme jednu kozu. Každé ráno jsme si ji podojily, do mléka nalámaly chléb a to byla naše snídaně. Pak už jsme běžely do školičky, byl to dům (č. p. 40) u potoka vedle lesníka Marvana. Učitel se jmenoval Alois Pobuda a pocházel z Příbrami.

Děti, které s námi chodily v té době do jednotřídky pro 1. až 5. postupný ročník, byly Herbert a Edita Zienerovi, Manfred a Mar-

gita Fischerovi, Inge Glaserová a Drahuše, Nataša, Irena a Kristýna Kadlečkovy.

V zimě se sáňkovalo a lyžovalo na všem, co zrovna bylo k dispozici. Německé děti vlastnily poděděné lyže a saně. Byly to asi 1 až 2 metry dlouhé dřevěné saně, jež měly volant a brzdy. Sedli jsme na ně na horním konci vesnice, kde tenkrát bydleli Fischerovi, babička a děda mé spolužačky Margity Fischerové, a jeli jsme na nich ohromnou rychlostí až do Hrzína.

Jinak jsme mívali různé kulturní akce. Například vánoční besídku v kanceláři u vedoucího statku pana Haase. Maminky napekly voňavé cukroví a vařily voňavý čaj. My na oplátku přednášely jednu básničku za druhou, česky i německy. Pan učitel nás k tomu dokonce i vedl (proto také učil v zapadlém Srní).

Nebo se jezdilo na MDŽ s maškarami do Boče. Za traktor se zapřáhla v zimě maringotka, no

a v létě se jelo na valníku se sajt-nama. Byla tam kapela, a tak se všichni dosyta vytancovali a pobavili.

V té době zde byl velice dobře fungující státní statek. Vedl ho pan Haas. Kanceláře státního statku se nacházely v domě č. p. 46 naproti váze s dobře vybavenou kovárnou pod nimi. Kovář pan Gregor pocházel z Mikulova na Moravě. Byl to dobrý člověk, vlastně náš děda, k němuž jsme chodily i s maminkou na besedu. Bydlel v domě č. p. 23, opravoval zemědělské stroje a také koval koně.

Ještě něco k obyvatelům Srní. V domě č. p. 20 bydleli Anna a Rudolf Glaserovi. Naproti přes silnici Fischerovi (č. p. 17). Ostatní domy kolem byly neobydlené. Pod kostelem byli Kovalovských (č. p. 42) a my vedle nich. Pod námi Truxovi (č. p. 8), pan Trux byl truhlář (mimochodem, později dělal všem, kteří vysídlili, potřebné bedny). Pod Truxovými byla kancelář a kovárna. Vedle ní, jak jsem již psala, bydlel pan Haas se svou paní Marií (č. p. 7). Měli syna Ericha, který studoval Vysokou elektrotechnickou školu v Praze. Pod Haasovými bydleli Fischerovi (č. p. 5), dále Beckovi a Kadlečkovi (č. p. 33). Pod nimi Luxovi (č. p. 36), Kiliánovi, babi Franziska a syn Rudi (č. p. 47), Fischerovi (č. p. 37) a vedle byla naše školička, kde bydlel pan Pobuda. Dole u rybníka žily dvě sestry, jedna se jmenovala Anna Kiliánová a ta druhá Maria Zebischová (č. p. 39).

Kostel v Srní byl v té době velmi zachovalý. Chodily jsme tam s paní Weisskoppovou (maminkou man-

želky pana truhláře) dávat čerstvé květiny, utírat prach a podobně.

Maminka nás také vedla k náboženství. Chodily jsme se sestrou o prázdninách k děkanovi Franzovi Kunzovi do Boče na faru. O rok později jsme měly svatě přijímání v kostele v Boči. Rok nato proběhlo biřmování v Ostrově. Konalo se jednou za deset roků, biřmoval nás tehdy biskup Tomášek z Prahy.

Díky velké fluktuaci pracovníků hospodářství upadalo, až zbyla jen pastevecká farma, která fungovala až do roku 1989.

Už od roku 1965 přicházeli do Srní noví osadníci, kteří si kupovali neobydlené domy od MNV k rekreaci, ale i ke stálému obývání. Bylo s tím mnoho usilovné práce, protože domy byly v dezolátním stavu. Chyběly dveře a okna, byly děravé střechy, shnilé podlahy. Protože ale obec leží v krásné krajině, brzy bylo chalupářů více než volných domů. V roce 1973 byly všechny neobydlené domy, vlastně jejich ruiny, zbourány a okolí srovnáno buldozery. Tak vlastně chalupáři zachránili velkou část vesnice.

Záhy se z chalupářů vytvořila komunita, jež si ve všem vypomáhala. Začaly se vybírat příspěvky na společné náradí, lešení a podobně. Pro děti, ale i dospělé byl zbudován vlek na svahu u kostela. Milan Bartuněk začal s opravou ruiny bývalé hasičárny na společenskou místnost. Společně se slavily Vánoce a Silvestr, narozeniny, svatby.

Tak Srní přešlo do současnosti, ale to už je jiná historie.

Otakar Děták,
foto archiv autora

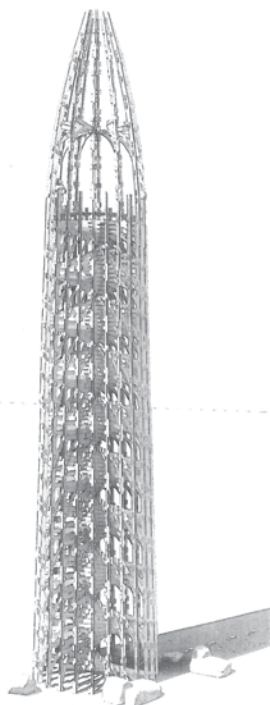

Ruina bývalé hasičské zbrojnice

Hasičská zbrojnice – současný stav

U Božího Daru vyrostou dvě nové rozhledny

Studie rozhledny na Špičáku

Lidé vždy rádi nahlíželi na krajinu z výšky – kdo z nás by nemiloval krajinu jako „na dlani“? Rozhledny se stavějí i na jižní Moravě v krajině rovné jak stůl. Proto by nás nemělo překvapit, že také u nás v Krušných horách, kde hory a údolí vytvářejí tak rozmanitou krajinu

plnou lesů, luk, měst a obcí, jsou lidé, kteří mají plány na výstavbu dalších rozhleden.

Město Boží Dar má ve svém územním plánu návrh na výstavbu rozhledny na Špičáku. Božidarský Špičák (1 115 m n. m.) leží uprostřed Národní přírodní rezervace (NPR) Božidarské rašeliniště, v těsné blízkosti naučné přírodní stezky Božidarské rašeliniště a Božího Daru, ale zejména je jedním z vrcholů „Hornické kulturní krajiny Krušnohoří“, která je předmětem společné německo-české žádosti o zápis na Seznam světového dědictví UNESCO. Umístění rozhledny na Špičáku už bylo projednáno s Chráněnou krajinnou oblastí Labské pískovce (coby příslušným orgánem ochrany přírody pro Božidarské rašeliniště) a odborem životního prostředí Krajského úřadu Karlovarského kraje. Rozhledna bude dřevěná a její vyhlídková plošina se bude nacházet ve výšce 22 m, celková výška pak bude dokonce 34,7 m!

Zastupitelstvo Božího Daru už projednalo a schválilo první projektový stupeň – studii. Rozhledna má nadnesené řečeno tvar špičáku a při pohledu na výkres máte pocit, že z charakteristického vrcholu Špičáku přímo vyrůstá. V současné době se zpracovává realizační do-

Božidarský Špičák od Mrtvého rybníku (foto MU)

kumentace, která musí respektovat všechny základní podmínky ochrany NPR Božidarské rašeliniště. Lze proto předpokládat, že i realizace stavby bude pěkným oříškem, neboť těžká mechanizace nebude připadat v úvahu. Koncem roku by měla být dokumentace hotova a vydáno stavební povolení. Vzhledem k předpokládaným finančním nákladům (cca 8 milionů Kč) lze stavbu uskutečnit pouze v rámci některého dotačního titulu Evropské unie. Autorem studie i realizační dokumentace je firma TAXUS

s.r.o. Rychnov na Kněžnou, která stavěla dubový chodník na naučné stezce Božidarské rašeliniště a několik dřevěných rozhleden v Jizerských horách.

Další rozhlednou, na kterou už má Boží Dar platné územní rozhodnutí a stavební povolení, je „Boží vyhlídka“. Ta by měla stát v blízkosti koncové stanice lanovky, sjezdové tratě a cyklotrasy v Božím Daru. Stavba nezasahuje do okolních sejpů a pro turisty má dobrý přístup v létě i v zimě po cestě vzdálené asi 180 m. Nová vyhlídka bude mít tvar kvádrů o půdorysných rozměrech 2,2 x 4,2 m a s výškou nosné konstrukce 7,5 m a poskytne výhled do krajiny z výšky 5 metrů nad zemí. Konstrukce bude ze dřeva, aby zapadla do okolí a splňovala charakter a tradici krušnohorských staveb. Vyhlídka bude přístupná i těm, kteří se necítí v nejlepší fyzické kondici – její výška není nijak omračující, v každém patře bude navíc možnost spočinout na lavičce. Největší odměna bude čekat návštěvníky na vrcholu a nebude jí jen výhled – pod střechem umístili architekti zvon, na který si může každý sám zazvonit. Autorem je liberecké studio Mjöl. Boží vyhlídka, která včetně zvonu přijde na cca 700 000 Kč, poskytne nový pohled na Boží Dar i do údolí Jáchymova a na Fichtelberg.

Olga Zámotná, Boží Dar

Takto by měla vypadat Boží vyhlídka

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

28. 10. - Znovuotevření rozhledny na Klínovci (Klínovec; 11:00)

Koncerty, divadla

17. 10. - Crossover gala – Mimořádný koncert v rámci jazzfestu Karlovy Vary (Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)
20. 10. - Divadlo Honzy Vítnera: Karkulka (Kino Nejdek; 15:00)
23. 10. - Richter & Syn (Galerie umění Karlovy Vary; 19:30)
24. 10. - Bedřich Smetana – Má Vlast – Symfonický koncert k 95. výročí založení republiky (Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)
2. 11. - Divotvorný hrnc – Premiéra (Karlovarské městské divadlo; 19:30)
12. 11. - Camael (Galerie umění Karlovy Vary; 19:30)
15. 11. - Večer (nejen) ruské hudby (Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)
16. 11. - Koncert (Kostel Navštívení Panny Marie, Rudné; 15:00)
16. 11. - Koncert (Kostel Všech svatých, Jáchymov; 19:00)

Hotel Schwarz – Nové Hamry

Každou sobotu od 5. 10. do 21. 12. 2013 živá hudba od 20:00 hodin v podání Vítka Šebesty – zpěv, kytara, klávesy. Během celého podzimu se představí hosté: VAR, Ladislav Biela, Crash – nejdecká skupina. Vstupné zdarma, další info: Janda Petr 734 578 355

Výstavy, přednášky

15. 10. - Jiří Lehejšek: Pacifická Kanada (Kino Horní Blatná; 17:00)
15. 10. - Marek Eben / Hostem u Becherů (Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary; 19:30)
16. 10. - Vladimír Prokop: Zdeněk Burian a další významní ilustrátoři dobrodružství (Muzeum Karlovy Vary; 17:00)
19. 10. - Filip Prekop: Nové poznatky o hradu Freudenstein (Muzeum Královská mincovna Jáchymov; 17:00)
- 19.–20. 10. - Rukavičkářství v Abertamech (OÚ Abertamy; 13:00–17:00, 20. 10. s ukázkou)
- do 20. 10. - Ona B./Skandál ve vile (Interaktivní galerie Becherova vila)
- do 27. 10. - Zdeněk Burian: Na vlně dobrodružství (Muzeum Karlovy Vary)
- do 31. 10. - Kouzlo Irska (Fotogalerie Zelená sedma, Nejdek)
- do 31. 10. - Olejomalby Dalibora Stacha (Galerie @, Nejdek)
- do 10. 11. - Vojtěch Hynais (Galerie umění Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
- do 1. 12. - Rudné hornictví na Nejdecku (Muzeum Nejdek)

Kina

12. 10. - Kozí příběh se sýrem (Kino Pernink; 18:00)
12. 10. - Taková normální rodinka (Kino Horní Blatná; 18:00)
19. 10. - Martin a Venuše (Kino Pernink; 18:00)
25. 10. - Příšerka v Paříži (Kino Nejdek; 17:00)
26. 10. - Román pro muže (Kino Horní Blatná; 18:00)
26. 10. - Čtyřlístek ve službách krále (Kino Pernink; 18:00)

12. 10. - Nejdecký kros (Hotel Krásná vyhlídka, Nejdek; 11:00)
28. 10. - Běh na Blaták (Fotbalové hřiště, Horní Blatná, 11:00)

Pozvánka na výstavu

RUDNÉ HORNICTVÍ NA NEJDECKU V MUZEU NEJDEK

Štajnr šachty Otto v Přebuzi Leopold Klumpner v roce 1937

Přebuz, Jelení, Vysoká Pec, Rudné a samozřejmě Nejdek si se svými sousedy nikterak nezadá. Také v těchto místech byla většina historie těsně spjata s dobýváním rud kovů, především cinu. V řadě aspektů dokonce drží nejdecké Krušnohoří primát. Například téměř neznámý Rudenský vodní kanál je o pár set metrů delší než jeho výrazně slavnější hornoblatenský protějšek. Nebo tzv. nejdecké lesní právo, horní řád, jenž upravoval dobývání cinu v oblasti, bylo zavedeno už v 15. století, tedy o sto let dříve, než vznikl podobný řád na Jáchymovsku. Podobně jako v sousedním regionu mělo hornictví na Nejdecku i své stinné stránky – například zajatecký tábor u důlního závodu Rolava nebo úpravnu uranových rud nad Nejdkem.

Příběh zdejšího kraje se pokouší přiblížit výstava Rudné hornictví na Nejdecku v Muzeu Nejdek. Nebojte se, není to vyprávění jen o kamenech a hornících. Vráťte se hluboko do minulosti, kdy náš kraj ležel na dně moří a proháněli se nad ním trilobiti, podívejte se, jak vznikaly Krušné hory a též si přiblížíte postup jejich kolonizace. Jak hornictví poznamenalo Krušné hory a co je čeká v budoucnu? Přijďte hledat odpovědi na naši výstavu. Muzeum Nejdek je otevřeno od středy do neděle od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 16.30 hodin.

Muzeum Karlovy Vary

GYMNÁZIUM OSTROV SLAVÍ 60 LET EXISTENCE

V sobotu 19. října se konají oslavy 60. výročí Gymnázia Ostrov. Od 10 do 15 hodin proběhne den otevřených dveří. Můžeme se těšit také na kulturní program začínající v 16 hodin v Domu kultury Ostrov, v 18 hodin se sejdou bývalí a současní profesori v T-klubu.

Přijďte se podívat a zavzpomínat si na léta dávno i nedávno minulé! Více informací na www.gymmostrov.cz.

Pavel Andrš, absolvent

Měděnecká hornická pouť 2013 obrazem

Za účasti mnoha krušnohorských hornických spolků a hornické kapely se 14. září uskutečnila tradiční měděnecká hornická pouť.

Do lavic kostela v Měděnci usedlo na sto horníků, aby naslouchali slavnostní mši svaté

Od kostela se následně hornické procesí vydalo směrem na Mědník. Kdo došel až na vrchol, byl odměněn krásným podzimním výhledem do všech světových stran

Své důstojné zastoupení měl také Spolek přátel dolu svatý Mauritius z Hřebečné, jehož členové zde poprvé představili nový prapor spolku

Procesí vyvrcholilo pobožností ve vrcholové kapličky Neposkvrněného početí Panny Marie na Mědníku. K neopakovatelné atmosféře dopomohla i hra světla a kadidla

Lenka Löfflerová, foto Ulrich Möckel

MĚSTO BOŽÍ DAR VÁS ZVE NA

ZNOVUOTEVŘENÍ ROZHLEDNY

NA KLÍNOVCI

dne 28. ŘÍJNA 2013 od 11.00 hodin

DIE STADT BOŽÍ DAR LADET SIE ZUR

NEUERÖFFNUNG DES

AUSSICHTSTURM AM KEILBERG

AM 28. OKTOBER 2013 VON 11.00 UHR EIN

www.bozidar.cz

Europäischer Fond für regionale Entwicklung:
Wir investieren in Ihre Zukunft/Evropský fond pro
regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti

Ziel 3 | Cil 3
Akční programy Hlavní směrnost
2007-2013 www.ziel3-cil3.eu

Mincovna v Jáchymově má novou podívanou

Slavnostní odhalení nového exponátu v muzeu v Jáchymově, zleva: Milan Dočekal, ředitel věznice v Horním Slavkově, Lenka Zubačová, ředitelka Muzea Karlovy Vary, Christiane Hemker, vedoucí projektu ArchaeoMontan ze Saského zemského archeologického úřadu v Drážďanech

Pátek 13. září 2013 nebyl pro muzeum v Jáchymově rozhodně dnem nešťastným, ba právě naopak. Po třech měsících práce byl v muzeu slavnostně odhalen model Královské mincovny, který se stal součástí stálé muzejní expozice.

Modely čehokoliv jsou pro návštěvníky muzeí obecně velikým lákadlem a vděčným cílem prohlídky. To byl primární cíl muzea – zatraktivnit prohlídku expozice. Až dosud byl v muzeu jediný pohyblivý model znázorňující středověký důl zhotovený podle kreseb G. Agricoly.

Nový model ztvárňuje renesanční podobu mincovny, a to včetně dnes již neexistujícího domu mincmistra, jenž byl s Královskou mincovnou jak historicky, tak stavebně velmi úzce spjat. Pamětníci si dům ještě pamatují, bohužel byl jedním z cenných historických objektů nešťastně demolovaných v 80. letech minulého století. Dům s č. p. 38 navazoval na Královskou mincovnu a uzavíral roh náměstí, v roce 1983 však byl vyškrtnut ze seznamu kulturních památek a o rok později byl srovnán se zemí. Dodnes se nám alespoň zachovalo cenné historické podzemí, které je nyní zpřístupněno veřejnosti a je součástí prohlídkové trasy v muzeu. Cenné stavební fragmenty lze vidět v lapidáriu mincovny.

Objekt mincovny má na modelu podobu po rekonstrukci dokončené v roce 1996, avšak pozornému návštěvníkovi neujdou rozdíly oproti současnému stavu. Cvičení postřehu a odpovědi na závažné otázky, to budou součástí připravovaného kvízu pro zvědavé, ale i vtipné návštěvníky.

Model o rozměrech 120 cm x 120 cm a měřítku 1 : 50 uvidíte při procházce arkýřovým sálem. Kuriózní je, že jej vyrobili vězni z Horního Slavkova. Věznice tuto alternativní formu zaměstnávání vězňů praktikuje již několik let a má za sebou slušnou řádku produktů, z nichž jmenujme například modely zámku v Bečově, Sokolo-

Detail velkoplošného modelu – Královská mincovna v pozadí s domem mincmistra

vě či Kynžvartu, jejich působnost dnes dosahuje až na Moravu. Jde o profesionální modelářskou práci za velice přijatelnou cenu. Jediný exponát vznikl za finanční podpory Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Muzeum Karlovy Vary je jedním ze sedmi partnerů rozsáhlého příhraničního projektu ArchaeoMontan – středověké hornictví v Sasku a v Čechách (viz str. 11; pozn. red.). V Královské mincovně se bude v létě příštího roku prezentovat putovní výstava o výsledcích průzkumů. Dobrou zprávou pro čtenáře je, že se v rámci projektu připravuje v mincovně další rozšíření expozice, a sice o expozici

Demolice domu mincmistra v roce 1984, fragmenty renesančního portálu jsou dnes k vidění v lapidáriu v podzemí Královské mincovny

hornictví. Ta se bude instalovat v historickém podzemí v prostorech sklepů s prubířskými pecemi (dnes jsou k vidění prázdné). Muzeum v tomto autentickém prostoru chystá názornou figurální prezentaci důlní a hutní činnosti.

Přijměte pozvání do skvostného renesančního objektu, jakým Královská mincovna v Jáchymově nepochybně je. Přijďte nasát neopakovatelnou atmosféru, projděte se muzejní expozicí, při níž uvidíte nový, jedinečný model, jenž byl právě instalován. Otevřeno je od středy do neděle v době 9–12 a 13–17 hodin, více o programech naleznete na www.kvmuz.cz.

Lenka Zubačová,
Muzeum Karlovy Vary

Ochrana jáchymovských památek: Podoba domu mincmistra s osmibokým nárožím v roce 1983, kdy byl tento renesanční dům ze seznamu památek vyškrtnut

Konference o krušnohorském hornictví v Kadani

Vedoucí projektu ArchaeoMontan Christiane Hemker ze Saského zemského archeologického úřadu v Drážďanech při zahájení konference (foto Klára Kovaříková)

V Kadani se 26.–28. září uskutečnila velice zajímavá mezinárodní konference Krušná krajina, jejímž cílem bylo seznámit odbornou i laickou veřejnost s dalšími výsledky projektu ArchaeoMontan, v současnosti nejrozsáhlejšího projektu zaměřeného na archeologický a historický průzkum středověkého hornictví na české i saské straně Krušných hor.

Během dvou dnů přednášek se několik desítek specialistů na ar-

cheologii, historii, geologii, geoinformatiku, dendrochronologii či restaurování památek mohlo dozvědět například, jestli nedaleko Hasištejna existovala už v době bronzové dílna na výrobu kovů, co říkají nové archeologické nálezy o vzniku starobylé Přísečnice, kde všude pracovaly železorudné hamry v údolí Černé Vody pod Kovářskou nebo jak se na lasero- vých snímcích projevuje dolování na cín v okolí Horní Blatné. Navý-

sost zajímavá byla prezentace velmi dobře zachovalého stříbrného dolu z počátku 16. století, objeveného nedávno při stavebních pracích přímo v centru Annabergu. Třetí den konference byl věnován exkurzi do oblasti zaniklého báňského sídliště na Kremsigeru poblíž rovněž, ale mnohem později zaniklé Přísečnice, které pamatuje doba Jana Lucemburského a Karla IV.

Jedním z hlavních výstupů společného česko-saského projektu ArchaeoMontan bude putovní výstava s názvem Stříbrná horečka –

Volání hor: archeologie středověkého hornictví v Sasku a Čechách. Výstava bude k vidění příští rok od června v Královské mincovně v Jáchymově a poté na podzim v saském Dippoldiswalde, které vlastně stálo u počátku projektu. V roce 2008 zde totiž byl objeven podzemní labyrint středověkých dolů na stříbro s dokonale zachovalým hornickými nářadím a dřevěným vybavením z doby okolo roku 1185, což v odborných kruzích vyvolalo doslova senzaci.

(MU)

Účastníci konference si prohlédli i archeologické vykopávky na Kremsigeru (foto Hans Müller)

Významné ocenění pro projekt Montanregion

Společný německo-český projekt nominace Hornické kulturní krajiny Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví

UNESCO získal cenu za přeshraniční spolupráci. Ocenění mu udělilo německé sdružení Initiative Südwestsachsen se sídlem

v Chemnitz, které každoročně vybírá organizace a osobnosti z různých oborů a oceňuje jejich regionální a přeshraniční aktivity. Letošní předávání těchto prestižních cen proběhlo 9. září v saském Aue.

Přeshraniční nominace „Montanregionu“ Krušných hor je svým pojetím a rozsahem unikátní. Ve spolupráci se saskou stranou již byla zpracována první verze nominační dokumentace, která byla na konci září zaslána Centru světového dědictví k předběžnému posouzení. Finální žádost o zápis více než 500 objektů ze 14 krušnohorských hornických oblastí mezi nejvýznamnější památky světového

přírodního a kulturního dědictví bude oficiálně podána na konci ledna 2014.

Čestné ocenění převzali za saskou stranu landrát zemského okresu Mittelsachsen Volker Uhlig a profesor Helmuth Albrecht z Technické univerzity ve Freibergu, hlavní autor myšlenky společné přeshraniční nominace. Českou stranu při převzetí ceny reprezentovali Jaroslava Pokludová, vedoucí oddělení památkové péče Krajského úřadu Karlovarského kraje, a Radek Spála, vedoucí odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Ústeckého kraje.

(AŠ, red)

Harmonikář František Severa vypráví...

Harmonikář František Severa

S Františkem Severou z Rudného se setkávám v chladnou slunečnou sobotu na pouti ke sv. Václavu na Ryžovně, kde jako každý rok hraje na harmoniku a zpívá jak česky, tak německy. Ve svém rozmanitém repertoáru má také „Trinksaiфner Lied“ („Píseň o Rudném“), kterou složila jeho maminka Rosa Severová. Je to píseň nostalgická, o domově a idylickém životě v Rudném. Rosa Severová byla po válce i s rodinou odsunuta do Augsburgu v Německu. Přesto se kvůli své velké lásce tajně vrátila domů do Rudného. František Severa nám bude vyprávět příběh jedné velké lásky mezi Čechem a sudetskou Němkou, příběh o nesmyslnosti válečného a poválečného vývoje. Příběh o tom, jak se až absurdně odrazila tehdejší doba v osudech mnoha obyčejných lidí.

Jak již bylo řečeno, tvoje maminka složila Píseň o Rudném, jejíž text popisuje život v tehdejší Trinksaiфen. Můžeš našim čtenářům povyprávět, jaký byl domov, v němž tvoje maminka prožila dětství a dospívání a kde se seznámila s tvým otcem?

Moje máma se narodila v Rudném/Trinksaiфen v roce 1922. Můj děda, její otec, byl prodávčem v místním konzumu. Máma měla ještě staršího a mladšího bratra. Vyprávěla mi, že i když naše rodina nebývala příliš bohatá, v Rudném prožila opravdu hezké dětství a dospívání. A tak, jak zpívala i v textu své písně, v Rudném býval rušný společenský život. Každý druhý hrál na harmoniku, po večerech se zpívalo, tancovalo,

Rosa Severová

povídalo. V hospodách, jichž bylo v Rudném jedenáct, to žilo. Ženské po večerech společně paličkovaly a povídaly si, co je nového. Rokem 1938 ale tohle všechno skončilo. Henleinovci vyvolávali provokace, kde jen mohli. Můj děda byl sociální demokrat a antifašista a ti to v té době v Sudetech neměli vůbec jednoduché. Válečné a poválečné období pak nebylo příliš lehké asi pro nikoho. Oba moji rodiče pocházeli z Rudného, takže se znali odjakživa.

Jak tvoje rodina prožívala období těsně po válce?

Máma mi vyprávěla, že to pro ně bylo to nejtěžší období. Bez ohledu na to, že děda byl antifašista a měl dokonce potvrzení, že jako Němec bojoval pro československý stát, museli tady v podstatě všechno nechat a v září 1946 byli odsunuti do vybombardovaného Augsburgu v Německu. Místní Němci sami bojovali o přežití a nebyli k mase přicházejících sudetských Němců příliš vstřícní. Nikdo to v té době neměl jednoduché. Mnozí věřili, že se budou moci za pár měsíců vrátit domů. Když jim ale návrat nebyl umožněn ještě ani za rok,

zvykli si. Moje máma ovšem nečekala a v prosinci 1946 nelegálně utekla kvůli mému tátovi zpátky domů do Čech. Se svojí rodinou se pak znovu setkala až v roce 1948.

Maminka se tedy vydala v podstatě úplně „proti proudu“. Můžeš našim čtenářům přiblížit její cestu zpátky do Čech?

Z jejího vyprávění vím, že se vydala z Augsburgu vlakem k hranicím. Pěšky přešla v té době ještě chaoticky hlídanou hraniční čáru a pokračovala dál do Aše, kde našla nocleh u nějaké paní. Ta ji s pomocí česky mluvícího známého pomohla odeslat telegram mému tátovi, že je v Aši v nemocnici. Táta pro ni potom přijel vlakem. Máma mi vyprávěla, že táta býval náruživý kuřák. V Aši ale kouřit přestal. Máma tam šla do kostela, on venku kouřil a říkal si: „Když

Manželé Severovi

už se nemodlím, aby to s námi dobře dopadlo, tak abych pro to také něco udělal, přestanu kouřit.“ Cigaretu tipl a s kouřením byl konec. Z Aše spolu odjeli na Rudné. Máma se pak skoro rok schovávala v našem domě a otěhotněla. To, že je zpátky, věděla jen moje babička a nejbližší příbuzní. Dnes je mi záhadou, že to celé až do mého narození neprasklo.

Zeptám se na prostou jednoduše. Co bylo dál?

Jedné říjnové noci roku 1947 začala mít porodní bolesti. Táta

František Severa v dětství

pracoval na dráze a měl zrovna noční. Máma se bála, že babička bude mít problémy, a tak se sama vydala podél železniční trati pěšky směrem na Nejdek. Došla až na Suchou, kde viděla v jednom domě světlo. Zaklepala tedy s tím, že jde od hranic a potřebuje pomoc. Té se však nedočkala, protože ti lidé prý nechtěli mít s Němci nic společného. Vrátila se tedy do Nejdku na Červený kříž (dnešní hasičská zbrojnice), odkud byla sanitkou odvezena do Karlových Varů. Ve vile Fink, kde byla tehdy porodnice, jsem pak přišel na svět. Táta neměl ani ponětí, kde jsme. Pomohla mu však náhoda. Jeho známý vlakvedoucí, který tu noc vypomáhal v Nejdku na Červeném kříži, mu řekl, že tam přišlo jakési děvče a tvrdilo, že dítě, jež čeká, je Františka Severy z Rudného. Táta za námi pak prý do Karlových Varů jezdil na kole.

Váš příběh se i nadále komplikoval a vy jste se nakonec museli vrátit do Německa. Jak k tomu vůbec mohli dojít?

Máma mi vyprávěla, že těsně po válce bylo nemyslitelné či přímo zakázané, aby se Čech oženil s Němkou. Proto se rodiče hned v roce 1945 nevzali. Jak už bylo řečeno, máma se sem vrátila nelegálně a neměla tady povolený jakýkoliv pobyt. Po mém narození prý byli policajti u nás dvakrát až třikrát týdně. Na Zelený čtvrtek roku 1948 byla z Rudného odsunuta další německá rodina. Mámu a mě tenkrát naložili k nim na ná-

kladák a odvezli nás i s policejním doprovodem na hranici. Tátovi policajti nedovolili se s námi ani rozloučit. Máma k tomu vždycky s humorem říkala: „Jak mohli být lidi ještě ve 20. století takhle hloupí? Co bych já jako obyčejná holka tím, že tady zůstanu, způsobila československému státu za škodu?“ V německém Bergheimu u příbuzných jsme pak žili tři a půl roku. Kvůli tomu, abychom se směli vrátit, byl táta celkem třináctkrát v Praze na ministerstvu. Žádost napsal dokonce i prezidentu Gottwaldovi. Vše bez úspěchu. Potom mu nějaká paní na okresním národním výboru, kde byl také

František s maminkou asi v roce 2007

Na harmoniku hrál František už jako malý kluk (na snímku s maminkou)

několikrát žádat, poradila, aby se pokusili na dálku vzít. Museli pak získat spoustu papírů a povolení. V roce 1950 se skutečně na dálku vzali. Máma byla v práci, ale tady v Čechách musel proběhnout opravdový obřad. To, že nevěstou v zastoupení byl tátův kamarád

pan Šilhan, už v celém příběhu asi nikoho nepřekvapí.

Kdy jste se vrátili do Čech?

V květnu 1951. Tátu jsem znal vlastně jen z fotky na mámině nočním stolku. Poprvé jsem ho viděl až na nádraží, když jsme se vrátili.

Máma musela zůstat ve vlaku a já prý k němu šel naprosto bezpečně, jako bych s ním normálně vyrůstal.

Tvého tátu nikdy nenapadlo spíše se pokusit dostat za vámi do Německa? A jak se na to díváš ty?

Myslím, že tohle tátu nikdy nenapadlo a českou stranou by mu odchod tehdy ani nebyl umožněn. Rodiče i přesto, že museli mnohým mnohé odpustit, odsud prostě odejít nechtěli. Jejich domov byl tady. A já jsem svým rodičům vděčný, že jsme zůstali tam, kde máme kořeny, a že jsme to všechno vydrželi, protože ani po našem návratu jsme to neměli lehké.

**rozhovor vedla
Lenka Löfflerová**

Kdy se zlepší stav komunikací v Horní Blatné?

Stavu krušnohorských komunikací se Luft v minulosti věnoval již několikrát. Postupně dochází ke zlepšení, hlavně v obcích. Jednou z výjimek však i nadále zůstává město Horní Blatná, kde již stav komunikací dávno překročil ušnou mez a změna k lepšímu je zatím, jak to vypadá, v nedohlednu. O stanovisko k tomuto problému a jeho řešení jsme požádali starostu Horní Blatné pana Roberta Petro.

za redakci Luftu Jiří Kupilík

Stav komunikací v Horní Blatné není opravdu dobrý, v některých místech je až kritický. Tento stav lze přičíst akcím z minulých let: kolem roku 1998 proběhla pokládka kabelů tehdejšího Telecomu do země, v roce 2000 plynofikace obce a v letech 2003 až 2004 kanalizace. Stav komunikací výrazně mění i lokální opravy podzemních inženýrských sítí a ukládání například rozvodů vedení nízkého napětí do země.

Stavem komunikací se zaobíralo zastupitelstvo již v roce 2006, kdy byla tato iniciativa zahrnuta do dlouhodobého rozvoje města. Na jednání zastupitelstva 14. 11. 2007, kdy se projednávalo náměstí Svätého Vavřince, byl přijat návrh použít jak na komunikacích,

tak i v parku dlažbu. Je přichystána technická dokumentace řešící náměstí a komunikaci Luční (v bývalém areálu autodílen tehdejší LS a.s. Stříbro, který město odkoupilo), náklady na dokumentaci činily v roce 2008 celkem 74 740 Kč a předpokládané náklady akce byly v roce 2008 vyčísleny na 17 970 000 Kč. Koncem roku 2009 byly za 66 000 Kč provedeny nejnutnější lokální opravy na spodní straně náměstí a zároveň v ulici U Kapličky a Lesní. Jsme stále „na vážkách“, jestli investovat do oprav povrchů náměstí za nemalé částky s vědomím, že by se v budoucnu měl povrch vyměnit za dlažbu.

Opravy ostatních místních komunikací v Horní Blatné by podle odhadu z roku 2008 přišly zhruba na 30 000 000 Kč. Celkem by tedy šlo asi o 48 000 000 Kč.

V letech 2008 a 2009 podalo město Horní Blatná žádost do Regionálního operačního programu s cílem získat potřebné finanční prostředky na opravy komunikací, osazení obrubníků v určitých částech a odvodnění některých ulic, a to s vědomím, že akce se musí předfinancovat případně i s využitím úvěru. Žádosti byly neúspěšné.

Po změně stavebního zákona se město v následném období potýka-

situace řeší odkoupením nebo směnou částí pozemků, někteří dotčení majitelé nebo uživatelé, i přes naši snahu, však s námi vůbec nekomunikují. Jednání s SPÚ probíhají, ale jsou dlouhá.

Nejnutnější opravy se řeší i v současné době. Od letních měsíců probíhají jednání a na zasedání zastupitelstva města 23. 9. 2013 bylo přijato usnesení, které ukládá zahájit opravy náměstí a komunikací Lesní a Havířská, pokud se tyto stihnou do konce měsíce října 2013. Rozpočet na tyto opravy je 1 386 937 Kč.

Průtah Horní Blatné, tedy komunikace v majetku Karlovarského kraje, je také ve špatném stavu. Z mého hlediska především vinou provozu těžké nákladní techniky ve směru na Potůčky. Jde především o pravou stranu náměstí a ulice Hamerská ke křižovatce Hamerské, Jiráskovy a Purkyňovy, kde se propadá „dešťová“ kanalizace. Již druhým rokem se jedná o opravách. Karlovarský kraj má zájem opravit povrch, komplikace je v kanalizaci, ke které se nikdo nehlásí. Návrh, který doposud není zastupitelstvem schválen, ale pouze předjednan, spočívá ve spojení finančních prostředků tak, že město s VaK Karlovy Vary provedou opravu kanalizace a Krajská správa a údržba silnic opravy povrchu.

Robert Petro,
starosta města Horní Blatná

V sobotu 14. září se na Božím Daru uskutečnil již 15. ročník závodu na horských kolech. Nejde o klasický závod na horských kolech s hromadným startem, ale o kombinaci cyklistiky a orientačního běhu. Navíc v hlavních kategoriích mohou startovat pouze dvoučlenné týmy. Na start letošního ročníku se postavilo 37 družstev.

tickou mapu, v níž bylo zakresleno 16 kontrol. Ty byly umístěny na význačných místech Krušných hor, ke kterým se dalo bez problému dojet na horských kolech (například na Blatenském vrchu, na střelnici na Eduardu).

Kdo z účastníků zvolil kratší trať, musel si z 16 kontrol vybrat šest a ty označit do průkazky. Když nebloudil, najel za krásně-

Start závodu

Pořadatelé – X-team BaNo Karlovy Vary a Areál Nováky – připravili dvě varianty trati. Každé družstvo obdrželo na startu turis-

tickou mapu, v níž bylo zakresleno 16 kontrol. Ty byly umístěny na význačných místech Krušných hor, ke kterým se dalo bez problému dojet na horských kolech (například na Blatenském vrchu, na střelnici na Eduardu). Kdo z účastníků zvolil kratší trať, musel si z 16 kontrol vybrat šest a ty označit do průkazky. Když nebloudil, najel za krásně-

Boží Dar, 14. 9. 2013 Úspěšný Karel bike 2013

Hledání vhodné trasy

50 km. Závodů dospělých byly letos doplněny o dětské kategorie, jež byly příjemným zpestřením. Na božídarském náměstí a Ježíškově cestě předvedlo své umění

a fyziku 27 malých cyklistů. Vítězi jednotlivých kategorií se stali Mirka Řeháková, Eliáš Cupán, Gábina Řeháková, Mates Bauer, Viktorie Ševčíková a Vojta Vondráček, v dospělých na krátké trati „Varmenky“ (M. Žandová, J. Kubínová) a na dlouhé trati družstvo „Druhá strana“ (J. Tabarelliiová, S. Paule).

Pořadatelé děkují sponzorovi závodu „Cyklocentrum Vondráček“ a těší se na příští rok.

Fotky ze závodu jsou dostupné na internetové stránce http://pet-novak.rajce.idnes.cz/Karel_Bike_2013/.

Jan Novák, ředitel závodu

Radost na stupních vítězů

4. ročník Krušnohorského horského běhu

M. Novák a M. Kožák na trati závodu

V sobotu 7. září se na Jahodové louce v areálu Lyžařského klubu Slovan Karlovy Vary sešli vyznavači těžkých terénních běhů, aby zde změřili své síly na trati z Jáchymova přes Klínovec s cílem právě na Jahodové louce.

Již 4. ročník Krušnohorského horského běhu se opět těšil zvýšenému zájmu sportovců. Na start závodu se postavilo 92 startujících, mezi nimiž se představila v barvách domácího Slovanu i naše současná nejlepší žena běžecké bílé stopy Petra Nováková. Ve výborném prostředí jáchymovských lesů a za krásného slunného dne se všem startujícím podařilo závod dokončit.

Na trati dlouhé 9 km se na nejvyšším bodě trati na Klínovci objevil jako první muž Milan Kožák

a jako první žena Petra Nováková. Tito dva si udrželi svůj náskok z výběhu po sjezdovce až do cíle. V hlavním závodě, vypsáném pouze pro muže na 12 km, bylo dějství trochu napínavější. Na vrchol Klínovce dorazil jako první Michal Novák, kterého však na desátém kilometru dostihl jeho oddílový kolega z domácího Slovanu Jan Kronika. Ten si pak v rekordním čase 53 minut a 42 vteřin doběhl pro vítězství. Více informací na www.lkslovan.cz. Všem účastníkům gratulujeme.

Zveme i další sportovce, kteří rádi běhají, do Horní Blatné na v pořadí již 15. ročník výběhu na Blatenský vrch „Blaťák“. Závod se uskuteční 28. října 2013.

Vasil Husák, foto Petr Novák

Rolavská vrchoviště – nová 2. část: „Cíňák“

Zbytky úpravny rudy v roce 2013

Pro běžného návštěvníka Rolavských vrchovišť je obvykle nejpřitažlivějším místem bývalý cínový důl při spojovací silnici mezi Přebuzí a Jelením. Zdejší areál, jehož vžitý název je Velký cínový důl (lidově Cíňák, správně Důlní závod Rolava), je vklíněný do vrchoviště Volárna v samém centru Rolavských vrchovišť. V konečné podobě byl vybudován v průběhu 2. světové války jako *Betrieb Sauer sack* společnosti *Zinnbergbau Sudentland*.

Na severní straně silničky stojí zbytky rozlehlého těžebního areálu s úpravnou cínové rudy – li-

dově továrna. Skelet stavby, nad kterou ční úzký komín, je patrný i ze silničky. V sousedství továrny spatříme kruhovou nádrž zčásti zatopenou vodou – zahušťovač kalů. V okolí jsou patrné zbytky staveb, většinou jen základy zarůstající řídké vegetací, jen u několika budov se zachovaly obvodové zdi. Fantazii provokuje dlouhý objekt zapuštěný pod úroveň terénu – potravinový bunkr. V severní části areálu jsou patrné protáhlé sníženiny – odkalovací rybníky. Na protilehlé jižní straně silničky, na západním okraji Velkého močálu, byl v roce 1940 postaven tábor pro francouzské a sovětské zajatce, kteří tu za války pracovali.

Mínulost i současnost Velkého cínového dolu s podrobnou informací o těžbě cínu v celé oblasti poutavě přibližuje geolog Petr Rojík v publikaci *Historie cínového hornictví v západním Krušnohoří*. Škoda, že zmizela informační tabule s popisem historie místa, která ještě nedávno stála na improvizovaném parkovišti vedle altánu u vstupu do areálu Cíňáku.

Úchvatná botanická zahrada

Po válce byl důl opuštěn, důlní zařízení odvezeno a budovy částečně demolovány. Podzemí zatopila voda z okolních vrchovišť. Následujících více než 60 let tu hospodařila příroda, která na člověkem vytvořeném stanovišti vytvořila úchvatnou botanickou

Cínonosná hornina pod násypkami drtírny v úpravně rudy

Plavuň pučivá

zahradu. Díky samovolnému zarůstání ploch, takzvané sukcesi, se na různých místech areálu cínového dolu nečekaně objevily rostliny, které se v okolí buď nevyskytují, a pokud ano, tak ne v tak velkém množství. Zvětralé minerální podloží, zbytky budov a sedimenty v odkalovacích rybnících vytvořily

a kapradin. Tyto rostliny se šíří lehkými výtrusy na velkou vzdálenost a zde našly nejen dobrou přistávací plochu, ale také ideální půdní podmínky, různorodý vodní režim a symbiotické půdní houby. Z obdobných důvodů se tu usídlily i některé vstavačovitě

Kruštík tmavočervený

rostliny. Jak mezi kapradinami, tak u vstavačovitých rostlin se zde daří nejen druhům vyhledávajícím kyselý substrát, jak se sluší na lokalitu uprostřed rašeliniště, ale na rozvalinách se vzácně vyskytují také rostliny vápnomilné, kterým zásadité prostředí vytvořil vápenec obsažený v betonu a maltě stavebních trosek. V roce 1994 byl ve spáře základů rozbořeného domu v bývalém zajateckém táboře nalezen trs vzácné kapradě hrá-

Zahušťovač kalů s úpravnou rudy v pozadí

Vranec jedlový

unikátní prostředí, které vyhovovalo nenáročným druhům rostlin nesnášejícím konkurenci.

Postupně se tu zabydlely některé velmi vzácné rostliny, především celá škála plavuní, přesliček

národní přírodní rezervace

Toliye bahenní

lovitě a v loňském roce se na stavební suti po více než třiceti letech znovu objevil krušík tmavočervený, vápnomilná rostlina (kalcifyt) ze skupiny našich orchidejí, navíc v překvapivě velkém množství.

Ale zpět k vzácným výtrusným rostlinám. Do botanické literatury pronikly první zprávy o zdejší výskytu chráněného plavu-

Kriticky ohrožený vítod douškolistý a šicha černá

níku zploštělého v roce 1979 (I. Wiesner). Při podrobném prohledávání lokality v polovině 80. let byl na kamenných valech zarůstajících mladou smrčínou nalezen jak plavuník zploštělý, tak plavuník alpský a dokonce i jejich kříženec plavuník Isslerův. Dalšími vzácnými plavuněmi objevenými v areálu Čiňáku se postupně stala plavuň pučivá, vranec jedlový a plavuňka zaplavovaná. Už jen s ohledem na tyto nálezy by lokalita Velkého cínového dolu stála za ochranu. Exce-
lentním objevem byl malý porost

kriticky ohrožené přesličky různobarevé v bývalém odkalovacím rybníku. Ta tu navíc roste spolu s další chráněnou bylinou tolijí bahenní.

Ve výčtu zdejších vzácností bychom mohli pokračovat například kriticky ohroženým vítodem douškolistým, chráněnou drobnou kapradinou vratičkou měsíční, vrbou rozmarýnolistou a plazivou a všivcem lesním. Samozřejmostí je přítomnost atraktivní prhy arniky, na některá místa pronikají vzácné rostliny z okolního vrchoviště (klikva, rosnatka okrouhlostá). Za dobu 30 let probíhající dokumentace tu bylo nalezeno přes 200 druhů rostlin, čímž se nemůže pochlubit žádná jiná lokalita srovnatelné velikosti ve vyšších polohách Krušných hor.

V době, kdy se zpracovávaly první návrhy k budoucímu vyhlášení Rolavských vrchovišť rezervací, se zvažovalo, jakým způsobem areál Čiňáku do tohoto celku začlenit a jak jeho přírodní bohatství udržet. Bylo jasné, že na rozdíl od vrchovišť tu budou nutné dodatečné, zdanlivě kruté zásahy. Tím je hlavně kácení dřevin, především smrků, které areál postupně zarůstají. Vyloučení mladých smrků v části lokality se podařilo ještě před vyhlášením rezervace. Přesto i v budoucnu bude třeba, aby se v zásazích pokračovalo, navíc se musí rozumným způsobem udržet síť cest a stezek, kolem kterých se vyskytují rostliny s nízkou konkurenceschopností. Vhodné jsou také drobné mechanické zásahy, které vrátí sukcesi na počátek. Smysl má i vytrhávání borůvek z míst, kde se vyskytují plavuníky.

Přestože je vstup do národních přírodních rezervací možný jen po cestách, je pohyb slušně se chovajících návštěvníků v areálu Velkého cínového dolu pro udržení velké druhové rozmanitosti a vzácných rostlin určitě přínosem. Proto doporučuji prohlídku Čiňáku především po stezkách, a to s velkou opatrností. Vedle cest se totiž v trávě ukrývají hluboké šachty zatopené vodou. Z povzdálí se dá nahlédnout do objektu továrny, kde dosud uvidíte hromady cínonosné horniny pod násypkami drtinou.

Podvečer u rybníku Lícha

Jsou svědectvím o náhlém ukončení prací na konci 2. světové války.

Rašeliniště u nádrže Lícha

A pokud chcete bez problémů vidět biotop podobný jádrovému území těžko přístupných vrchovišť, vydejte se k nádrži Lícha (Liega, Rolavský rybník). Od Velkého cínového dolu projdete lesní těžní cestou na jih skrz bývalý zajecký tábor a pokračujete mírně z kopce smrčínou asi 500m. Dojdete k hrázi rybníka, který byl vybudován pro zásobování Čiňáku pitnou a užitkovou vodou. Rybníkem protéká Jelení potok. V místě, kde ústí do rybníka, vytvořil naplavený rostlinný materiál velký poloostrov živého přechodového rašeliniště s porosty suchopýru úzkolistého, hojností klikvy a častou rosnatkou okrouhlostou. Ať už pohled z hráze na přechodové rašeliniště, či opatrná chůze po houpačím se poloostrově patří mezi silné zážitky. Rolavská vrchoviště jsou územím krásným a barevným, a to zejména počátkem podzimu, kdy se porosty suchopýru úzkolistého barví do oranžova, borůvčí rudne a trávy žloutnou. Nízké slunce připomíná severskou oblohu, klid a šumění větru v korunách smrků vyvolává melancholii a nostalgiu...

Poznámka na závěr: o přírodě Rolavských vrchovišť se v poslední době rozepsalo několik

autorů. Zvědavým čtenářům doporučuji souhrnný text Jana Matějů k vyhlášení NPR Rolavská vrchoviště, publikovaný ve vlastivědném časopise Arnika (2/2012). O topografii, přírodě i historii plošiny Kranisberk, jak se v minulosti nazývala oblast, ve které Rolavská vrchoviště leží, píše Petr Uhlík (časopis Sokolovsko 1/2012) a přírodovědné zhodnocení Rolavských vrchovišť se širším výčtem druhů živočichů a rostlin je obsahem textu Jiřího Hejkala (Sokolovsko 3/2012).

**Jaroslav Michálek,
Muzeum Sokolov**

Oprava

V prvním dílu článku o Rolavských vrchovištích v minulém čísle Luftu došlo nedopatřením k přehození popisků u fotografií rosnatky okrouhlosté a rosnatky anglické. Autorovi článku i čtenářům se za tuto chybu omlouváme.

Všivec lesní a rosnatka okrouhlostá

Jáchymovské radioaktivní smetí

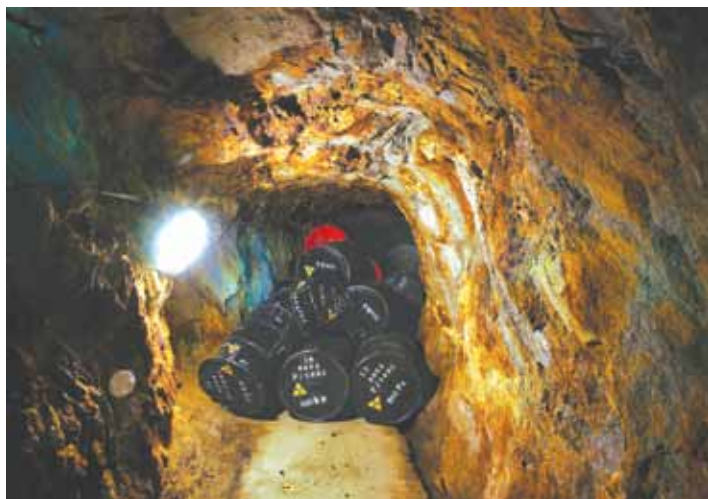

Dlouhé metry přístupové štoly

Po více než sto let se v Jáchymově dobývaly uranové rudy – nejdřív pro výrobu žlutých a zelených uranových barev, poté pro výrobu vzácného radia a nakonec jako strategická surovina, jež posloužila tehdejšímu Sovětskému svazu k výrobě atomové bomby. Málokdo však ví, že do míst, v nichž se dříve uranové rudy těžily, se nyní již několik desítek let radioaktivní látky opět vrací. Tím místem je úložiště radio-

aktivního odpadu, které využívá rozsáhlých podzemních prostor bývalého dolu Bratrství.

V údolí Klínoveckého potoka stranou od středu Jáchymova se už v 16. století těžily stříbrné rudy. Nejvýznamnějším zdejším dolem byla Štola saských šlechticů, která se později, ve druhé polovině 19. a na počátku 20. století, stala vedle dolů Svornost a Werner jedním ze tří jáchymovských středisek těžby smolince. Po prv-

Odpady se lisují do stolitrových, antikorozně upravených sudů, jež se ještě vkládají do větších, 200litrových sudů a prostor mezi oběma nádobami se zalívá betonem

9,8 km² bylo vyraženo do počátku 60. let, kdy těžba skončila, více než 80 km štol a překopů. Těžní štolou o délce 385 m byla vyvážena ruda vydobytá v okolí jámy Zdař Bůh.

Nové uplatnění našel důl v roce 1974, kdy byla část těžní stoly s přílehlými komorami přeměněna na úložiště radioaktivních odpadů, a to konkrétně tzv. institucionálních odpadů vznikajících při manipulaci s radioaktivními látkami ve zdravotnictví, vědě a výzkumu a v průmyslu či zemědělství. Nejde tedy o vyhořelé palivo z jaderných elektráren, ale „pouze“ o přírodní, nízko- a středně aktivní odpady upravené a skladované tak, aby nebyly nikomu nebezpečné. Sudy s odpadem se ukládají do pěti podzemních komor o celkovém objemu přibližně 1 200 m³, speciální technikou úpravou prošla i přístupová štola.

Úložiště Bratrství by mělo být v aktivním provozu asi do roku 2020

ní světové válce byla stará štola Saských šlechticů opuštěna a její úlohu převzala nedaleká nová těžní štola, která byla vyražena ke slepé, tj. na povrch nevycházející šachtě Zdař Bůh. Po roce 1945 získal areál nové jméno Bratrství, když si kdosi zašpásoval a hlavní trojici jáchymovských uranových dolů, obklopených nyní trestaneckými lágry, přezval v parafrazi na francouzskou revoluci Svornost – Rovnost – Bratrství. V důlním poli Bratrství o rozloze

Provoz úložiště zajišťuje organizační složka státu Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), která zde také pravidelně měří úroveň radioaktivního záření a aktivity radonu podle plánu schváleného Státním úřadem pro jadernou bezpečnost, pravidelně se sleduje i radioaktivita vod vytékajících z dolu. Z monitorování vyplývá, že provoz úložiště Bratrství odpovídá stanoveným bezpečnostním limitům. Činnost SÚRAO kontroluje jedenáctičlenná rada, v níž

veřejnost zastupují mj. i starosta Jáchymova a starosta Božího Daru. Pro Jáchymov představuje provoz úložiště slušný a dlouhodobý finanční zdroj – každoroční kompenzace od státu činí tři miliony korun.

Jak pro Luft potvrdila mluvčí SÚRAO Tereza Bečvařiková, v úložišti se nyní nachází 2 126 sudů s radioaktivním odpadem a do konce roku jich ještě asi šedesát přibude. Znamená to, že kapacita úložiště je už využita z 85 procent. Nabízí se proto otázka, jak dlouho bude ještě úložiště sloužit. Podle Terezy Bečvařikové by vlastní ukládá-

ní odpadu mělo skončit v roce 2020, bude to však samozřejmě záviset i na tom, jak rychle zde bude odpad v příštích letech přibývat. Po ukončení provozu začnou práce na uzavření úložiště, které je plánováno na roky 2032–2035.

Úložiště pochopitelně není volně přístupné. Celý areál je oplocen a vstup do dolu je zabezpečen elektronickým systémem, napojeným na pult centrální ochrany Policie ČR. K pořízení snímků pro Luft měl fotograf speciální povolení.

Michal Urban
foto Jan Albrecht

Ukládání radioaktivního odpadu v ČR

Kromě úložiště Bratrství jsou v České republice v provozu ještě další dvě úložiště – jednak úložiště Dukovany v areálu stejnojmenné jaderné elektrárny, jednak úložiště Richard poblíž Litoměřic. Zdaleka největší je úložiště Dukovany, ve kterém se ukládají odpady vznikající při provozu jaderných elektráren Dukovany a Temelín. Celkový objem úložných prostor je zhruba 55 000 m³, což je dostatečná kapacita i pro případ prodloužení plánované životnosti obou elektráren na 40 let. V úložišti Richard se ukládají radioaktivní odpady od roku 1964, celkový objem využívaných prostor přesahuje 17 000 m³, kapacita pro vlastní ukládání odpadu je asi poloviční. Ukládání radioaktivních odpadů v ČR by mělo vyřešit vybudování hlubinného úložiště, jehož stavba je plánována na roky 2050–2065. O umístění tohoto objektu však dosud stále nebylo rozhodnuto.

Svatováclavská pouť na Ryžovně již posedmé

Zájem o letošní svatováclavské setkání byl veliký

Na místě bývalého kostela sv. Václava na Ryžovně proběhlo 28. září již sedmé svatováclavské setkání. Hlavními organizátory letos byly partnerské spolky Občanské sdružení Abertamy a česko-německé sdružení Potok, e. v. Podpořit nás jako každý rok přijeli také členové Krušnohorského spolku z Breitenbrunn. V rámci setkání se na Ryžovně konal také již v pořadí dvanáctý „Stammtisch“.

Pouť byla zahájena mší svatou, celebrou ostrovským farářem Hricem. Někteří

poutníci potom nasedli na kola a pokračovali dále do Radošova, kde se nachází druhý kostel sv. Václava v našem farním obvodu. Program setkání dále pokračoval poutavou prezentací o minulosti, současnosti a budoucnosti dolu sv. Mauritius na Hřebečné, kterou přednesl Marek Nesrsta spolu s Norbertem Weberem. Krušnohorská řemesla předvedli paličkářky z o. s. Krušnohorská krajka, kameník a řezbář, o zábavu se postarali krušnohorští muzikanti.

Kamenický mistr Ullrich Baumgärtel ze saského Schwarzenbergu předvádí své umění

Letošní ročník zaznamenal opravdu vysokou návštěvnost a snad všichni se dobře bavili. Rád bych tímto poděkoval všem, kteří naší akci nezištně podpořili a pomohli jí. Již teď se budeme těšit na příští ročník. Akce byla podpořena také z fondu EU – Ziel 3 Ahoj sousede.

za Občanské sdružení Abertamy
Rudolf Löffler
foto Uli Möckel

Procházka ko

Bez informační tabule by dnes leckdo možná ani nepoznal, že zde kdysi byl krásný Městský rybník (foto Jan Albrecht)

Dnešní tip na výlet v padajícím listí vás provede krajinou mezi Jáchymovem a Hřebečnou, kde se zčásti skryté v lesích nacházejí čtyři staré rybníky zvané dnes Městský, Seidlův, Mrtvý a Horký. Nebyly zde založeny proto, aby se v nich chovaly ryby, i když i takové rybníky se ve vrcholové partii Krušných hor nacházely. Jejich účel byl jiný – sloužily jako rezervoáry vody, která poháněla vodní kola důlních zařízení vzdálených často i několik kilometrů.

Naši procházku začneme u kostela sv. Jáchyma na horním konci Jáchymova, odkud se vydáme po silnici vzhůru směrem na Boží Dar. V první ostré zatáčce nad městem opustíme silnici a stoupáme dále údolím Jáchymovského potoka. Po chvilce se napojíme na naučnou stezku Jáchymovské

peklo (viz Luft 6/2013), na niž během dne narazíme ještě vícekrát, a brzy se přiblížíme k prvnímu z jáchymovských báňských rybníků – Městskému. Tedy spíše k tomu, co z něj zbylo, protože 13. března 1981 se hráz rybníka po jarním tání protrhla a od té doby bohužel nebyla stále opravena. Přílivová vlna tehdy v Jáchymově napáchala značné škody, náměstí bylo pokryto vrstvou hlíny a kamení.

Městský rybník je jedním z trojice rybníků vybudovaných v 16. století nad Jáchymovem pro potřebu zdejších dolů. Byl založen v roce 1552 v nadmořské výšce 873 metrů a voda z něj byla vedena vodním příkopem nejprve k dolu Vysoká jedle, kde poháněla vodní kolo těžního žentouru, dále k úpravárnám rudy u tohoto dolu a ke stoupám a k těžnímu a vodočerpacímu stroji dolu Svornost. V prostoru mezi Městským rybní-

Ještě za první republiky stávala na březích Městského rybníku příjemná výletní restaurace

kem a dolem Vysoká jedle sleduje naučná stezka Jáchymovské peklo právě trasu tohoto příkopu. A kdo se cestou od náměstí dobře díval, mohl si pod Městským rybníkem všimnout další krásné, byť dnes ukryté ukázky vodohospodářského umu našich předků: ocelové trubky a poklopu zakrývajícího ústí štolý Dürrschönberger. Tato štola spolu se štolou Gegenbau vyraženou na protější straně kopce sloužila jako tunel přivádějící vodu do Jáchymova až z prostoru Neklidu pod Božím Darem. Aby se přírodní trasa zkrátila, byl celý vrch Šance (dříve Turecký) prokopán skrz naskrz.

Za první republiky, kdy už pohon důlních strojů dávno nezajišťovala voda, ale elektřina, se Městský rybník proměnil v koupaliště, u nějž stála oblíbená lesní restaurace a kde si bylo možné vypůjčit i lodičky.

Od Městského rybníka stoupáme dále do stráně, kterou vlevo pokrývá zarostlá halda uranového dolu Nikolaj, a u místa zvaného Cihelna se dostaneme na silnici, po níž se vydáme směrem k Abertamské zatáčce. Nedaleko nad ní odbočuje ze silnice vlevo lesní cesta a po dalších zhruba 300 metrech se před našima očima objeví další jáchymovský báňský rybník – Seidlův nebo též Špičácký. Špičácký proto, že leží na úpatí Božídarského Špičáku (1 115 m), v nadmořské výšce 975 metrů. Také tento idyllicky umístěný rybník má za sebou více než 450letou historii a jeho vody, pocházející z božídarských rašeliníšť, posilovaly vodní zásobu jak v Městském rybníku, tak i v rybníku Horkém či lépe Heinzově, o kterém ještě bude řeč.

Vrátíme se k Abertamské zatáčce a pokračujeme po silnici směrem na Abertamy až do míst, kde od sil-

Jezero hladké v křovích stinných: Seidlův rybník (foto Jan Albrecht)

Na rozdíl od Městského se Seidlův rybník od časů první republiky tolik nezměnil (foto Rupert Fuchs, 1924)

lem čtyř rybníků

nice odbočuje vpravo žlutě značená turistická cesta. Po kilometru stoupání narazíme na hřebenové červené značení a po něm se již téměř po rovině dostaneme k nejkrásnějšímu, největšímu a nejvýše položenému jáchymovskému báňskému rybníku – Mrtvému, jehož hráz leží těsně pod 1 000 metry nadmořské výšky.

Mrtvý rybník se sice nachází na katastrálním území Jáchymova, ale sloužil pro potřebu cínových dolů na Hřebečné, konkrétně pro pohon těžního kola na dole Mauritius a kovářny, drtíren rudy a hutí umístěných těsně pod ním. Až do konce druhé světové války se také rybník jmenoval Mauritiův nebo – podle prvního majitele dolu – Behrův. Mrtvý rybník je o 200 let mladší než jeho níže položení brat-

Nevydáme se přitom ani zpět po červené, ani vpravo po lesní silničce, ale po prostřední, téměř vrstevnicové lesní cestě, která nás po dvaceti minutách chůze zavede do míst, kde dříve stávala osada Vršek (Werlsgrün), kde po druhé světové válce pracoval uranový důl Barbora obklopený trestaneckým lágrem, přeměněným později na vojenský areál, a kde v současnosti stojí Pension H. Od penzionu se dáme vlevo po silnici mezi uranovými haldami a po 600 metrech odbočíme vpravo na lesní silničku vedoucí do Eliášského údolí.

Zde opět narazíme na potok, jehož nejhořejší část jsme viděli už u Seidlova rybníku, v této nižší partii však bylo údolí potoka krutě znásilněno těžbou uranových rud

Mrtvý rybník pod Božidarským Špičákem (foto Jan Albrecht)

řiči – byl vybudován v pramenné oblasti Červené Bystřice „až“ krátce po roce 1750. Zhruba 200 metrů pod jeho mohutnou sypanou hrází odbočuje od Bystřice umělý vodní příkop, který vede až k dolu Mauritius vzdálenému téměř 2,5 kilometru.

Od Mrtvého rybníku je krásný pohled na západní část národní přírodní rezervace Božidarské rašeliniště a dominantu zdejší krajiny – homoli Božidarského Špičáku tvořenou třetihorními vulkanity. Poblíž pravého břehu rybníka se dosud zachovaly základy sušírny rašelinných cihel – borek, které se zde za první republiky vyráběly.

Od rybníka se vrátíme pár metrů zpátky na křižovatku cest.

po druhé světové válce. Část údolí vpravo od cesty, kde kdysi pracoval slavný stříbrný důl Eliáš, bylo zasypáno hlušinou a úpravárenskými kaly, a kdybychom pokračovali tímto směrem dál, objevili bychom brzy novodobou vodní nádrž z dob existence n. p. Jáchymovské doly. My se však vydáme vlevo proti proudu potoka, kde je krajina méně dotčená, směrem k biatlonovému areálu u někdejšího dolu Eduard.

Těsně pod ním se nachází další jáchymovský vodohospodářský skvost – Heinzův rybník z poloviny 16. století, dnes bezdůvodně nazývaný Horký. Horké jeho vody nejsou, ani když sem v létě zabloudí sluneční paprsky, název vznikl

Střet stříbrného a uranového hornictví: Heinzův rybník z 16. století a halda uranového dolu Eduard z doby po druhé světové válce (foto Michal Urban)

patrně mylným překladem původního německého Heinzen Teich (horký = heiß). Toto pojmenování, které nese řada vodních děl i jinde v Krušnohoří, souvisí se speciálními důlními, tzv. Heinzovými čerpadly, která byla vynalezena v 16. století. Z rybníka původně vedl vodní příkop k dolu Eliáš. Poněkud výše nad levým břehem potoka byl mnohem později založen jiný příkop, který vedl do Vodovodní štolý nacházející se ve svahu pod dolem Rovnost. Touto štolou, vybudovanou v roce 1851, pak byla voda sváděna na těžní stroj v útrobách šachty a na povrch se opět dostala o 1,5 kilometru dál poblíž šachty Josef v Jáchymově, kde poháněla vodní kola stoup. Vodní inžený-

ři 16. století i pozdějších dob se zkrátka starali, aby ani kapka vody nepřišla nazmar.

Nad Heinzovým rybníkem vystoupáme několika serpentinami k areálu Eduard a v poslední zatáčce se odpojíme od trasy naučné stezky a vydáme se po cestě vpravo dále vzhůru. Cesta nás zavede územím plným hald a pinek z doby dolování stříbra v 16. století na silnici, po níž budeme pokračovat vpravo ve směru na Mariánskou. Po necelém kilometru chůze narazíme na modře značenou turistickou cestu, která nás přes Nové Město přivede zpět k výchozímu bodu vycházky. Celá trasa měří zhruba 15 kilometrů.

Michal Urban

Mohutná kamenná propust' Heinzova rybníka (foto Michal Urban)

Abertamský kros – 110 let lyžování v ČR

Start hlavního závodu

Sportovní oslavou lyžování v Abertamech (1903–1953–2013) se stal letošní Abertamský kros, který se tentokrát běžel jako krajský přebor. Za krásného podzimního počasí nastoupilo 14. září na start závodu 173 závodníků všech věkových kategorií – od předžáků až po veterány. Diváky podél tratí zajímaly nejen sportovní výkony atletů, ale i sametové kloboučky hub. Absolutními vítězi v hlavních kategoriích se stala v traťovém rekordu bývalá reprezentantka ČR v běhu na lyžích Eva Skalníková

Eva Skalníková

Mužská část oslavenců: (zleva) Rudolf Höhn, Pavel Schreiber, Gerhard Krakl

Jan Kubiček

z LK Slovan Karlovy Vary a Jan Kubiček, současný triatlonový reprezentant (za Red Bull).

Při této slavnostní příležitosti byly předány upomínkové plakety Evě Hejtmánkové, Rudolfu Höhnlovi, Pavlu Schreiberovi a Gerhardu Kraklovi, kteří se značně zasloužili o rozvoj krušnohorského sportu.

Závod uspořádal Lyžařský klub Abertamy za přispění Městského úřadu Abertamy a pana Martina Müllera z LK Pernink.

text a foto Jiří Kupilík

Významné životní jubileum Pavla Schreiberera

Pavel Schreiber (uprostřed) přebírá vyznamenání za celoživotní přínos lyžařskému sportu

V abertamském hotelu Tomoli se 27. září uskutečnilo velmi milé setkání. Zástupci Sportovní unie Karlovarska a Svazu lyžařů České republiky přijeli předat nejvyšší sportovní vyznamenání za celoživotní přínos lyžařskému sportu

v Krušných horách abertamskému rodákovi Pavlu Schreiberovi při příležitosti jeho osmdesátých narozenin. Předání se zúčastnila nejen rodina jubilanta, ale i celá řada dalších nestorů krušnohorského lyžování. Stačí jmenovat Gerharda

Krakla, Egona Hofmana či Jirku Holého.

V Abertamech existuje lyžařský klub od roku 1903, shodou okolností ve stejném roce byl založen Český svaz lyžařů. Záhy po skončení druhé světové války, již v roce 1946, pokračovalo lyžování v Abertamech v místním Sokole, později v lyžařském oddílu tělovýchovné jednoty rukavičkářských závodů.

Pavel Schreiber se jako závodník stal v roce 1950 vítězem jednoho z prvních závodů, kdy na jedné lyžích vyhrál dopoledne sjezd z Plešivce a odpoledne běh na lyžích. Byl několikrát krajským přeborníkem a účastnil se pravidelně mistrovství Československé republiky. V roce 1965 se s Antonínem Köhlerem stali přeborníky ČSR v orientačním závodě hlídek. Pod jeho trenérským

vedením vyrostlo několik velmi dobrých závodníků. Spoluorganizoval výstavbu skokanských můstků na Hřebečné a lyžařského stadionu včetně tratí na východních Abertamech. Navázal kontakty s lyžařskými kluby v bývalé Německé demokratické republice, zejména s lyžařským oddílem v Oberwiesenthalu. Od roku 1970 až do roku 1989 byl předsedou lyžařského oddílu Tělovýchovné jednoty Abertamy.

Účastníci setkání si s velkým zájmem prohlédli desítky fotografií z období let 1950 až 1975, tedy poválečného startu běžeckého lyžování v našich horách. Samozřejmě starší si rádi zavzpomínali a mladší zase s úctou poslouchali. Pavlu Schreiberovi přejeme mnoho zdraví a krušnohorskému lyžování další podobné osobnosti.

Michal Soukup, Hřebečná

Setkání hornických měst a obcí ČR v Kladně

Hrabě Šlík v čele jáchymovské delegace rozhazuje tolary

Již posedmnácté se setkali zástupci hornických měst a obcí a členové různých hornických spolků z České republiky, ale i ze sousedních států, jejich letošní setkání se odehrálo v Kladně. Více než dvacítku krušnohorských měst zastupovaly tentokrát pouze Jáchymov a Měděnec.

Tyto dvě delegace hrdě a důstojně kráčely v hornickém průvodu. Za praporem dolu Svornost kráček hrabě Štěpán Šlík s paní místosta-

rostkou svobodného královského horního města Jáchymova. Cestou obdarovávali místní občany a přihlízející jáchymovskými tolary. Následoval soubor malých horníků. Děti vesele zdravily „Kladeňáky“, mávaly a provolávaly hornický pozdrav „Zdař Bůh!“. Do delegace se začlenily i Hornické mažoretky z Ostrova a Hornická kapela Barbora Karlovarsko. Měděnec zase zaujal hrdým vlajkonošem. Letos koncem červen-

ce měděnecký patron Štěpán Šlík slavnostně otevřel štolu Země zaslíbená na Mědňíku. Perkmistr z Měděnce si oblékl skvostnou historickou slavnostní hornickou uniformu, červené kalhoty, bílé podkolenky, nákoleníky, dlouhý flek.

V průvodu hrály horníkům do pochodu tři hornické dechové kapely, průvod oživilo mládí, mažoretky, sportovci, střelci. Převzeli putovního praporu, putovního fle-

ku, skok přes kůži, stužkování praporů a hornická hymna nesmí chybět na žádném setkání. Opět šlo o vydařené setkání, ostatně jako vždy, když se sejdou horníci. Proto se již těšíme na příští rok do Českého Krumlova a věřím, že se ani Krušné hory nenechají zahanbit. I kdyby jen proto, že již Šlíkové měli podíl na dolování na panství Rožmberků.

text a foto Jaroslav Ohech

Diváky zaujalo i vystoupení mažoretek

U Mohyly Eliáš stojí nový kříž

Vztyčení kříže nebylo jednoduchou operací

Již 21 let probíhá v sobotu před svátkem sv. Václava skautské setkání u Mohyly Eliáš nad Jáchymovem. Od roku 1992, kdy byl u mohyly vztyčen první kříž, se v místě bývalého uranového dolu

setkávají ti, kteří nechtějí zapomenout na utrpení politických vězňů – skautů, kteří na Jáchymovsku nedobrovolně strávili roky svého života. Někteří se domů již nikdy nevrátili.

Když jsme se na jaře 2013 dozvěděli o tom, že z kříže na Mohyle Eliáš po šesti letech vlivem působení krušnohorského počasí odpadlo vodorovné rameno, rozhodli jsme se kříž z bezpečnostních důvodů raději dočasně odstranit. Koncem srpna bylo na pile objednáno dřevo na stavbu nového kříže.

V polovině letošního září byl v místě mohyly vztyčen nový dřevěný kříž. Šlo o poměrně složitou logistickou operaci, kterou jsme díky zapojení většiny akčních členů našeho skautského střediska a několika známých a kamarádů zvládli na jedničku. Kříž je vyroben z trámů 20 x 20 cm o délce 6 m a 3 m a celý váží asi 250 kg. Před osazením do vykopané jámy bylo třeba trámy vyříznout, sesadit a spojit. Kříž je napuštěn impregnací, třemi vrstvami lazury, čtyřmi vrstvami hydroizolace v místech zapuštěných v zemi, je opatřen stříškou a veškeré spoje jsou zatřeny asfaltovým tmelem. Kříž zve-

Mohyly opět zdobí důstojný kříž

dalo pomocí lan osm lidí, na veškerých pracích se podílelo celkem 12 lidí.

Zbývá si jen přát, aby Mohyla Eliáš byla stále živou připomínkou smutných 50. let na Jáchymovsku – připomínkou nesvobodné doby, která se již nikdy nesmí opakovat.

Tomáš Barth,
vedoucí skautského střediska
Arnika Jáchymov
foto Kateřina Léblová

Nejdek, 28. 9. 2013

Nejdečtí hasiči slavili 145 let existence sboru

Čelo hasičského průvodu v Nádražní ulici

V sobotu 28. září proběhly oslavy 145. výročí existence nejdeckého dobrovolného hasičského sboru, jednoho z nejstarších v České republice. V devět hodin ráno vyšel hasičský průvod od restaurace

Žába v Nádražní ulici přes náměstí Karla IV., Karlovarskou ulicí až k hasičské zbrojnici. Tam začal v 10 hodin již 20. ročník hasičské soutěže O plaketu sv. Floriána, které se letos zúčastnilo 19 tý-

mů mužů a žen z Karlovarského, Ústeckého a Středočeského kraje. V dvoukolovém klání se nejvíce dařilo ženám z Dalovic, na druhé příčce skončily hasičky z Malých Přílep, třetí se umístily ženy z Mezíroří. Mezi muži dominoval tým

Otročin A, po němž následoval Holmka tým a pozorečtí hasiči.

V neděli 29. září probíhal po 13. hodině v hasičské stanici den otevřených dveří, kde byla k vidění současná i historická technika.

text a foto Pavel Andrš

Jeden z týmů žen krátce po startu

Tisovské slavnosti

V sobotu 14. září 2013 proběhly na Tisové u Nejdku Tisovské slavnosti k příležitosti 500. výročí existence Tisové. Začátky

osady s původním názvem Eibenberg sahají až do 16. století. Před časem se zrodil nápad připomenout historii Tisové třeba výročím. A proč ne zrovna kulatým?

Akce se konala v areálu restaurace a penzionu Kukačka na Tisové a uspořádali ji Karel Vít s občanským sdružením Tisováci za finanční podpory města Nejdek.

V ten den byly slavnostně zasazeny tři sazenice tisů obecných, kterých v západní části Krušných hor mnoho neroste. Všichni účastníci se střídali a pomáhali při kopání děr. Nakonec byla u stromčeků zakopána a zabetonována i nerezová cedulka, jež upomíná na náš odkaz. Na jaře příštího roku zde vznikne i lavička, aby

si zde mohl pocestný odpočinout před výstupem na nedalekou rozhlednu Pajndl.

Od 19 hodin pokračovala slavnost dobrou muzikou v podání rockových a punkových kapel Mawson z Toužimi, Fallen Angels z Chodova a SBI z Karlových Varů. Večer byl zakončen malým ohňostrojem. Ani mírné mrholení a zima nezkazily dobrou náladu.

Jsmé rádi, že se podobné akce vůbec konají, lidé se tak mohou setkávat a vzájemně si popovídat. Je škoda, že se tradice z venkova pomalu vytrácejí.

Děkujeme městu Nejdek za poskytnutí finančních prostředků na akci.

text a foto Karel Vít

Přednáška v Nejdku o krušnohorských jídlech

V úterý 24. září měli žáci SOŠ a SOU Nejdek a BSZ Annaberg-Bucholz a spolu s nimi i zájemci z řad široké veřejnosti možnost seznámit se v rámci přeshraniční spolupráce v nejdecké střední škole s původními pokrmy krušnohorské kuchyně – vzniklých na základě receptur vyzkoušených žáky místní školy a připravených v rámci odborného výcviku oborů stravovací a ubytovací služby a kuchař. Vrcholem dne se stala odborná přednáška „Gutgusch“ aneb krušnohorská kuchyně“

prof. Gottharda B. Schickera z Annabergu-Buchholzu, který zmínil původ vybraných tradičních krušnohorských jídel regionálního rázu a předal řadu podnětů k dalšímu pokračování projektu „Kulinařské zážitky v Krušnohoří/ Erzgebirge – Regionální kuchyně jako výraz (znovuobjevené) společné identity v sasko-českém pohraničí“ i dalším sociálním partnerům školy.

Pavel Andrš s využitím podkladů SOŠ a SOU Nejdek
foto Petr Svatoň

Boží Dar, 14. 9. 2013

Německé a české děti objevovaly Ježíškovu cestu

Německo-český kulturní spolek Potok, e. v., a Občanské sdružení Abertamy zorganizovaly pro německé a české rodiny v sobotu 14. září vycházku po Ježíškově cestě na Božím Daru. Účastníci tak mohli společně prožít pěkný pozdně letní den.

Děti ve věku mezi 6 a 10 lety šly pohodlně malý okruh (5,6 km). Na trase lemované dřevěnými postavami pak zažily mnoho zajímavého a na jednotlivých zastávkách řešily s pomocí rodičů nebo prarodičů různé úkoly. Kdo chtěl, mohl si na stanovištích i zasportovat. Ti, co úspěšně pokořili lezeckou stěnu, nebáli se hrazdy nebo otočného talíře, dostali malou odměnu. Nenudili se děti ani dospělí.

V cíli na Božím Daru děti rychle zapoměly na všechny „útrapy“ a s radostí ještě převzaly malý dárek od organizátorů vycházky. Malí i velcí turisté se nakonec s „ahoj, na shledanou a tschüss“ rozloučili. Rozcházeli se však s myšlenkou, že to třeba nebylo naposledy.

Děkujeme Dietmaru Franzemu a všem českým partnerům za láskyplné opatrování všech dětí. Akce byla podpořena z fondů EFRE (Evropské fondy pro regionální rozvoj).

Bernd Mothes, překlad Lenka Löfflerová
foto Rolf Gierschick

Po cestě plnily děti různé úkoly

Poděkování

V pátek a sobotu 6. a 7. září upravovali rodiče a sourozenci dětí z mateřské školky v Horní Blatné terén dopadových ploch pod průlezkami na dětském hřišti u místní školy. Chtěla bych poděkovat všem, včetně hasičů, za ochotu, čas a pomoc. Díky patří také panu Milanu Gewitscherovi za odvedenou práci bez nároku na odměnu.

Zuzana Dáňová, foto Adéla Lehnertová

Houby, houby, houby

Houbová směs na topince

Kilo paprik, kilo rajčat a kilo cibule nakrájíme na drobné kousky a přidáme sedm deka soli. Do hrnce na trochu oleje dáme cibuli, lehce osmažíme, přidáme papriky, přikryjeme pokličkou a necháme dusit asi 10 minut. Poté přidáme rajčata a pokračujeme tak dlouho, až se šťáva skoro vyvaří. Asi

jeden kilogram hub různých druhů – hříby, modráky, lišky, masáky (růžovky) – nakrájíme nadrobno a povaříme asi 5 minut v osolené vodě. Po uvaření propláchneme studenou vodou. Houby přidáme do vydušené zeleniny a přidáme třináct deka cukru, dvě lžice papriky, jednu lžici vegety, dvě lžičky pepře, jednu malou plnotučnou hořčici, jeden rajský protlak a jednu prolisovanou hlavu česneku.

Vše povaříme 5 minut, dáme do skleniček, zavíčujeme a zavaříme půl hodiny při teplotě 95 až 100 °C. Na topinkách nebo se špagetami to prostě nemá žádnou chybu.

Dobrou chuť přeje

Pavla Děťáková
foto Ota Děťák

Hřebečná, 5. 10. 2013

Druhé setkání u štolý Bílá holubice

Hornický lid z Čech a Saska přichází k památníku štolý Bílá holubice

Rok se s rokem sešel a na hřebeni Krušných hor byly znovu oprášené prastaré tradice, aby ožily v nové, obměněné podobě a nadále se vyvíjely svým pozoruhodným životem.

Téměř na konci světa, na Hřebečně u Abertam v koutě, kam už ani lišky nezabloudí, stojí od loňska památník tajuplné štolý Bílá holubice. A u tohoto památníku se sešly v sobotu 5. října hornické spolky z Abertam-Hřebečné,

Krásna, Měděnce a Freibergu, aby se staly svědky požehnání nového praporu Spolku přátel dolu svatý Mauritius. Prapor, který vznikl za finančního přispění místního sponzora a díky dvouletému úsilí členů spolku, navazuje na historické předlohy, a obsahuje přitom aktuální poselství pro všechny, kteří chtějí číst mezi řádky.

Slavnostního požehnání praporu byli spolu s výše jmenovanými členy hornických spolků přítomni

rovněž návštěvníci z blízkého i dalekého okolí. Počasí všem přálo, a protože na podzim příštího roku je plánováno otevření dolu Mauritius na Hřebečné pro veřejnost, dá se předpokládat, že letošní slavnost nebyla rozhodně poslední. Dokonce prosáklý na veřejnost zvěsti o návratu hrdinného bojovníka svatého Mauritia k jeho dolu. Tato událost bude zřejmě doprovázena neobvyklými meteorologickými jevy či nadpřirozenými skutky.

Na každý pád, příští rok touto dobou bude na tomto místě sám svatý Mauritius pozvedat k nebi náš nový prapor, který vstal z popela, stejně jako vstane z popela náš důl.

Svatý Mořici, ochránče našeho dolu, drž nám palce!

za Spolek přátel dolu svatý
Mauritius Marek Nesrsta
foto Uli Möckel

Pěvecké trio Lyra zapělo české, uhersko-slovenské a německé hornické písně

Pater Marek Bonaventura Hric žehná novému praporu

Slavnostní akce se zúčastnilo přes sto dvacet lidí zblízka i z dálí

ABERTAMSKÉ NOVINY

O rušení nočního klidu v Abertamech

Vážení spoluobčané,

vítám vás u dalšího čísla měsíčníku Luft. Chtěl bych touto cestou reagovat na příspěvek od neznámého autora, který si stěžuje na rušení nočního klidu v Abertamech na konci srpna. Pisatel zaslal svojí nepodepsanou stížnost nejen na městský úřad, ale též do redakce měsíčníku Luft. Celkem oprávněně si stěžuje na rušení nočního klidu během srpnového víkendu, kdy jeden z občanů Abertam slavil narozeniny a obtěžoval okolí hlasitou hudbou.

Chtěl bych zdůraznit, že se jednalo o soukromou akci, o které městský úřad nebyl dopředu informován. Zcela chápu rozhořčení občanů, jeli-

kož i já jsem hudbu slyšel a musím potvrdit, že byla opravdu hlasitá. Na základě telefonátů zasahovala na místě opakovaně Policie ČR, která věc řešila na místě. Zasahující

policisté zřejmě usoudili, že není nutné sepsávat protokol a oznámit na městský úřad rušení nočního klidu. Pokud by byl sepsán záznam a věc úřadu oznámena jako přestupek, bylo by s viníkem zahájeno přestupkové řízení, což se však nestalo. Již jsem apeloval na Policii ČR, aby příště takovéto rušení nočního klidu oznamovala na městský úřad.

Dále bych rád osvětlil jinou akci, která se též konala v létě v Abertamech, a to závody na Skateparku. V tomto případě šlo o povolenou akci, o které byl úřad předem informován. Pořadatel však porušil podmínky akce, která měla být ukončena do 20:00 hod. Reprodukovaná hudba však byla slyšet ještě ve 2:30 hod. Pořadatel byl potrestán 10 hodinami prací ve prospěch města Abertamy a byla mu uložena omluva, která je zveřejněna v tomto čísle Luftu.

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že město Abertamy pro pořádání kulturních a sportovních akcí vždy stanoví podmínky, které je pořadatel povinen dodržovat. Pokud však někdo uspořádá soukromou akci, kterou městu neohlásí, je vždy věcí Policie ČR, aby případné rušení nočního klidu nebo jiné porušení obecně závazných vyhlášek prošetřila.

Zdeněk Lakatoš,
starosta města Abertamy

Omluva

Vážení občané Abertam,

chtěl bych se touto cestou všem omluvit za rušení nočního klidu, ke kterému došlo v noci z 3. na 4. srpna v rámci závodů na Skateparku „Abertamy Skatesummer love“. Tímto slibuji, že podobná situace se již nebude opakovat.

Vojtěch Juhos, pořadatel závodu

Oslava vína

Tradiční Krušnohorské vinobraní v Horní Blatné slavnostně zahájil sám generální ředitel vinných rezerv Herr Grüne. Potom zaburácela ztichlým sálem stará hymna Ó, weinen Baum v doprovodu hudební skupiny Sudetbrüderzimbaband.

Důležitost celé akce stvrdila svoji přítomností i delegace spřátelených horských kmenů z Hřebečné.

Oficiality záhy vystřídala celoplošně neorganizovaná „ochutnávka“ burčáku, různých druhů bílých a červených vín včetně čistě ekologických produktů Krušnohorců z místa i okolí, pod bedlivým dohledem pracovní skupiny místních vinařek.

Dar skotské královny Marie Stuartovny z roku 1578 předal po více než 435 letech, s náležitým vysvětlením, naturalizovaný jihomoravský Skot Vincek Mektal (poslední potomek slavného rodu Vinciho McTolla).

Prezentace chirurgického oddělení středověké hornoblatenské nemocnice „U Hřbitova“ překvapila svými pokrokovými metodami v oblasti transplantace jater nejen všechny přítomné laiky, ale i několik zúčastněných praktikujících lékařů. Zvláště zaujala kumulovaná funkce anesteziologa (umrtvení včetně posledního pomazání).

v Horní Blatné

Zajímavé výkony muzikantů ocenili nejen posluchači, ale i tanečníci.

Mráčky na modrém nebi dobré zábavy byly jen chmury vepsané do tváře Herr Grüna vyvolané obavou, aby podobnou akci v důsledku globálního oteplování nemusel absolvovat do roka dvakrát.

Jiří Kupilík, tiskový mluvčí
fotodokumentace Jiří Dimitrov, Petr Mikšíček, Jaroslav Tlapa

SKIAREÁL

Plešivec

Otevřeno od prosince 2013
www.skiarealplesivec.cz

12 km sjezdovek, 3 lanové dráhy, 5 vleků, dětský park, 100% zasněžováno,
lyžařská škola, půjčovna, restaurace, apres-ski bar, ski bus...

12 km pistes, 3 ropeways, 5 lifts, children park, 100% artificial snow, ski rent,
ski school, restaurants, apres-ski bar, ski bus, etc.

12 км трасс, 3 подъемника, 5 подъемников, детский парк,
100% оснежения, горнолыжная школа, прокат лыж, рестораны,
апре-ски бар, лыжный автобус и т. д.

AQUA
CENTRUM
AGRICOLA

AQUACENTRUM
AGRICOLA

JÁCHYMOV

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m - dětský bazének s vodopádem - Kneippův chodník - tobogán - finská sauna, infrasauna - a parní box - whirlpool	- letní terasa s lehátky - wellness procedury - suché uhlíčitě - a radonové koupele - relaxační masáže - parafrinové zábaly - rybičky Garra Rufa	- skupinové lekce - Aqua fitness /na objednávku/ - solná jeskyně - kryokabina - fitness a solárium - kadeřnictví - kavárna
---	--	---

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz
www.aquajachymov.cz www.laznejachymov.cz

LÉČEBNÉ LÁZŇE
JÁCHYMOV

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZÍN ABERTAMY

VÁM NABÍZÍ

SRUBOVÝ NÁBYTEK A DŘEVOSTAVBY Z KULATINY

www.truhlarstvi-dorazin.cz

KONTAKT:

Sokolská 406, 362 35 Abertamy

Tel.: +420 725 891 545

email: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

LESY JÁCHYMOV

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

❖ *poplatkový lov jelení zvěře*

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

❖ *certifikované stavební řezivo*

❖ *paletové přílezy*

❖ *řezání střešních krovů na zakázku
do délky 10,5 m*

❖ *pořez na zakázku*

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

K03056

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s.r.o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Perninská 186

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí
a jehněčí maso
z vlastního
chovu.

Otevírací doba: Pátek 8-12 a 13-17; Sobota 8-12
Tel.: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

www.ryzovna.cz

OČNÍ OPTIKA POTŮČKY

RYCHLE - LEVNĚ - KVALITNĚ

Pondělí až Neděle 10:00 - 17:00

STŘEDA ZAVŘENO

adresa: Potůčky 171 / tel.: +420 351 120294

„Na Honzu je spolehnutí!“

JUDr. Jiří Pospíšil
bývalý ministr spravedlnosti

Ing. Jan Bureš
bývalý starosta Ostrova

① Jan_Bureš

Jako starosta jsem řešil starosti svých občanů. V této roli jsem obstál a díky tomu starosti svých občanů znám a jejich zájmy hájím. Jsou v celé zemi stejné. Neustupuji.

#Volím_pravici

ODS

Filozofie poskytované péče :

- Klientský/individuální přístup
- Příjemné a klidné prostředí
- Kvalitní péče
- Profesionální a komunikativní personál
- Akreditované a bezpečné zařízení
- 24 hodinový provoz
- Čistota
- Nadstandardní a doplňkové služby

**NEMOS LINKA
800 251 251**
Nemos, partner ve zdraví

www.nemostrov.cz

„Chceme být vyhledávanou nemocnicí poskytující kvalitní a specializovanou péči v příjemném prostředí.“

+420 353 364 111
U nemocnice 1161
363 01 Ostrov

Engadin BOŽÍ DAR

- komfortní rodinné apartmány
- klidné prostředí a nádherná příroda
- vstřícný personál
- dětský koutek
- wifi připojení zdarma
- kamerově hlídané parkoviště
- sauna

Tel.: +420 774 701 505, +420 603 503 979
info@apartmanyengadin.cz
www.apartmanyengadin.cz

**ŠKOLA
BĚŽECKÉHO
LYŽOVÁNÍ**

**Naučíme Vás
klasiku i bruslení!**

Kontakt:
Areál Novako
Boží Dar 196
+420 773 625 402
school@novako-ski.cz
www.skola-bezky.cz

Výuka: jednodenní, víkendová, individuální

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
LISTOPAD až DUBEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

K

**SEDÁ
"O HAVRANA"
JÍDLO CHUTNÁ**

**RESTAURACE
BOHEMIA
HORNÍ BLATNÁ**

• LEVNÉ UBYTOVÁNÍ
www.pensionbohemia.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711